

Agata Kristi

Faraonų Kapo Paslaptis

AGATA KRISTI

FARAONŲ KAPO PASLAPTIS

Nuotykių apsakymai

ORIENTAS
Kaunas
1991

A. Kristi
FARAONŲ KAPO PASLAPTIS
Nuotykių apsakymai
K 82
Iš rusų k. vertė
Vyt. Venclova
Dailininkas
V. Neimantas

Agata Kristi
FARAONŲ KAPO PASLAPTIS: Nuotykių apsakymai.
- K.: Orientas, 1991. - 93 p.: /Serija „DILIŽANAS"/

ISBN 5-89942-381-1

Šioje knygoje skaitytojas suras pasaulinio garso anglų rašytojos aštraus siužeto nuotykių apsakymus „Faraonų kapo paslaptis", „Karališkojo rubino pagrobimas", „Šokėjos karoliai": parašytus jai būdinga nepaprastai intriguojančia maniera.

32
Ka ——— Neskelbta
SL-438-91

ISBN 5-89942-381-1

FARAONŲ KAPAS

Aš visuomet maniau, kad pati nuostabiausia Puaro byla, kurioje man teko dalyvauti, buvo keleto žmonių paslaptingos mirties tyrimas tuoj po to, kai buvo atkastas faraono Men Har Ra[1] kapas.

Bemaž tuo pat metu, kai lordas Karnarvonas rado Tutanchamono kapą, seras Džonas Vilardas ir misteris Bleibneris iš Niujorko, kasinėję netoli Kairo, Cheopso piramidės rajone, netikėtai aptiko daugybę laidojimo rūsių. Jų radinys sukėlė didžiulį susidomėjimą. Pasirodė, kad jie rado kapą Men Har Ra, vieno iš mažai tyrinėtų Aštuntosios dinastijos faraonų, gyvenusio beveik mums nežinomu laikotarpiu, todėl apie jų mokslinę sėkmę daug rašė laikraščiai.

Netrukus atsitiko įvykis, kuris ilgam laikui atkreipė skaitytojų akis į egiptietiško kapo atradimo istoriją, - seras Džonas Vilardas netikėtai mirė nuo širdies priepuolio.

Labiausiai besivaikantys sensacijų laikraščiai griebėsi šio liūdno įvykio, kad savo puslapius užlietų visom senom (ir gana nuvalkiotom) legendom ir prietarais, esą rodančiais, kad Egipto lobiai neša vien nelaimes. Vienos paslaptingos mumijos iš Britų muziejaus istorija vėl buvo ištempta iš užmaršties, - nuo jos nupurtė dulkes ir pateikė skaitytojui, kuris, nepaisydamas muziejaus darbuotojų delikataus protesto, jos stvėrėsi su nauja jėga ir neapsakomu malonumu.

Po dviejų savaičių misteris Bleibneris mirė nuo kraujo užkrėtimo, o dar po keleto dienų jo giminaitis, gyvenęs Niujorke, nusišovė. Taigi nuo šio momento „Men Har Ra

---

[1] Vardas ir įvykiai išgalvoti

prakeikimas" virto madingiausia tema: kurį laiką žmonės apie nieką daugiau nekalbėjo, o tik apie paslaptingą Senojo Egipto valdovų galią.

Tuo laiku ledi Vilard, archeologo, radusio prakeiktą kapą, našlė, atsiuntė Puaro raštelį, prašydama ją aplankyti. Sykiu su Puaro ir aš nuvykau nurodytu adresu Kensingtono skvero gatvėje.

Ledi Vilard buvo aukšta liesa moteris, apsirengusi gedulinga suknele. Nuvargusiame veide ryškėjo neseno sunkaus išgyvenimo pėdsakai.

- Dėkoju jums, mesje Puaro, kad taip greitai atsiliepėte į mano prašymą.

- Jūsų paslaugoms, ledi Vilard. Norėjote gauti konsultaciją?

- Aš žinau, kad jūs seklys, tačiau norėčiau gauti ne tiesiog specialisto konsultaciją, o originaliai mąstančio žmogaus patarimą, žmogaus, turinčio vaizduotę ir subtiliai pažįstančio gyvenimą, o toks žmogus, aš žinau, esate jūs, mesje Puaro. Kaip jūs žiūrite į antgamtines jėgas?

Puaro delsė atsakyti. Atrodė, jis apgalvoja savo atsakymą. Po gerokos pauzės tarė:

- Norėčiau, kad mudu vienas kitą teisingai suprastume, ledi Vilard. Jūs klausiate ne todėl, kad domitės mano nuomone, o turėdama galvoje konkretų įvykį. Jis susijęs su jūsų vyro mirtimi ar ne?

- Taip.

- Jūs norite, kad aš ištirčiau jo mirties aplinkybes?

- Aš noriu absoliučiai tiksliai žinoti, kas šiame laikraščių sukeltame triukšme yra įprasti plepalai, o kas turi realų pamatą. Trys mirtys, mesje Puaro, atskirai imant, jos gana aiškios, tačiau kartu - labiau panašėja į neįtikėtiną ir tragišką sutapimą. Ir svarbiausia - visi trys mirė nepraėjus nė keletui mėnesių po kapo radimo! Galimas daiktas, tai paprastas mano prietaringumas, o galbūt... tai koks nors baisus praeities prakeikimas, veikiantis sferose, kurios

neprieinamos šių dienų mokslui. Faktas lieka faktu: trys mirtys! Aš bijau, mesje Puaro. Man labai baisu. Nuogąstauju, kad tai dar ne pabaiga.

- Dėl ko nuogąstaujate?

- Dėl sūnaus. Aš sirguliavau, kai gavome žinią apie mano vyro mirtį. Sūnus - jis tuomet ką tik buvo grįžęs iš Oksfordo - ten nuvažiavo vienas. Jis parvežė... lavoną namo. O dabar, nepaisydamas mano maldavimų ir prašymų, vėl ten išvažiavo. Jis taip susidomėjo tėvo tyrinėjimais, kad rengiasi tęsti jo darbą ekspedicijoje ir toliau kasinėti. Tikriausiai jūs mane laikote kvaila, prietaringa moterimi, tačiau aš bijau, mesje Puaro, aš bijau! O gal mirusiojo faraono dvasia nenusiramino? Jums atrodo, kad aš kalbu nesąmones...

- Ne, ne, ledi Vilard, - skubiai užprotestavo Puaro. - Aš irgi tikiu prietarų galia. Tai viena iš pačių galingiausių jėgų, kokias tik žino žmonija.

Aš nustebau. Niekada nebūčiau pavadinęs Puaro prietaringu. Bet mačiau, kad jis kalba visiškai rimtai.

- Suprantu, ledi Vilard. Jūs norite, kad aš užtikrinčiau jūsų sūnaus saugumą? Padarysiu viską, kiek tik pajėgsiu, kad jį apsaugočiau nuo blogio.

- Nuo žemiškojo blogio, mesje Puaro, tačiau kas dėl okultizmo galių...

- Viduramžių mąstytojų veikaluose, ledi Vilard, galima rasti daug patarimų, kaip priešintis juodajai magijai. Matyt, tada mąstytojai žinojo daugiau negu mūsų išgirtasis šiuolaikinis mokslas. Dabar žvilgtelėkime į faktus. Noriu patikslinti kai kuriuos dalykus. Ar jūsų vyras labai žavėjosi egiptologija?

- Taip, nuo pat jaunystės. Jis buvo vienas iš pačių didžiausių šios srities autoritetų.

- O misteris Bleibneris, kaip suprantu, buvo tik mėgėjas?

- Taip, visiškai sutinku. Tai buvo labai turtingas žmogus, investavęs pinigus tai į vieną, tai į kitą verslą, orientuodamasis, kas jį tuo momentu labiausiai domino. Vyras

sugebėjo jį sudominti egiptologija; iš esmės tai jis finansavo kasinėjimus.

- O jo giminaitis? Ką nors žinote apie to jaunuolio interesus? Ar jis irgi dalyvavo kasinėjimuose?

- Manau, kad nedalyvavo. Aš net nežinojau apie jo egzistavimą, kol neperskaičiau žinutės apie jo mirtį. Turbūt jiedu arčiau nesigiminiavo. Šiaip ar taip, misteris Bleibneris niekada nepasakojo, kad turi giminaitį.

- Priminkite kitus ekspedicijos narius.

- Daktaras Tosujilas, Britų muziejaus darbuotojas, misteris Šneideris iš Niujorko Metropoliteno Muziejaus, jaunas amerikietis sekretorius, Eimsas - ekspedicijos gydytojas ir Hasanas - egiptietis tarnas, kuris buvo labai atsidavęs vyrui.

- Ar prisimenate amerikiečio sekretoriaus pavardę?

- Atrodo, Harperis, bet tiksliai neprisimenu. Jis ne per seniausiai stojo tarnauti misteriui Bleibneriui. Labai malonus jaunuolis.

- Dėkoju, ledi Vilard.

- Ar dar ko nors nepageidaujate?

- Kol kas ne. Viską palikite man ir būkite rami. Padarysiu tai, kas įmanoma, kad apsaugočiau jūsų sūnų.

Patys savaime šie žodžiai teikė ne per daug vilčių, ir ledi Vilard tai pajuto. Tačiau pats faktas, kad jos nuogąstavimų nelaikė menkniekiais, atrodo, ją truputį nuramino.

Kai dėl manęs, tai aš tiesiog nesusigaudžiau: niekada anksčiau Puaro nebuvo parodęs, kad yra toks prietaringas. Apie tai užsiminiau grįžtant mudviem namo.

- Žinoma, Hestingsai, aš visu tuo tikiu. Be reikalo jūs nevertinate prietarų galios.

- Ką darysime?

- Toujours pratigue. Mūsų gerasis Hastingsas lieka sau ištikimas - iš karto jautį už ragų. Eh bien, pirmiausia mes telegrafuosime į Niujorką ir išsiaiškinsime visas jaunesniojo Bleibnerio mirties detales.

Gavome išsamų ir tikslų atsakymą. Rupertas Bleibneris keletą metų vertėsi atsitiktiniais uždarbiais ir gyveno gana skurdžiai. Pastaraisiais metais laikėsi Niujorke ir ritosi vis žemiau ir žemiau. Tačiau (mano nuomone, ypač įdomus faktas) neseniai jam kažkur pavyko gauti pinigų, pakakusių kelionei į Egiptą. „Ten turiu gerą draugą, jis man paskolins", - pareiškė jis. Bet jo planas žlugo. Jis grįžo į Niujorką keikdamas šykštumą savo giminaičio, kurį labiau domino seni kaulai negu tikras ir gyvas žmogus. Seras Džonas Vilardas mirė, kai Rupertas Bleibneris dar svečiavosi ekspedicijoje. Niujorke Rupertas grįžo prie ankstesnio gyvenimo būdo, o netrukus, nustebinęs visus jį pažinojusius, nusižudė, palikdamas gana keisto turinio laišką. Atrodo, kad laišką rašė pagautas netikėtos ir stiprios atgailos. Save jis pavadino raupsuotoju ir atstumtuoju, o laišką baigė pareikšdamas, kad tokiems kaip jis geriau negyventi.

Man šovė viena idėja. Aš apskritai niekada netikėjau kerštu, kurio esą griebiasi seniai mirę Egipto valdovai. Nusikaltimas, aš buvau tikras, visiškai šiuolaikiškas. O ką, jei tas jaunuolis nutarė atsikratyti savo turtingojo dėdės? Tikriausiai jis pavartojo nuodus. Nuodai nežinia kaip pakliūva ne tuo adresu - miršta seras Džonas Vilardas. Jaunuolis grįžta į Niujorką. Jį slegia padarytas nusikaltimas - nekalto žmogaus mirtis. Ir čia jis sužino, kad dėdė irgi miršta; vadinasi, jo pirmasis nusikaltimas - absoliučiai beprasmis. Jį ima graužti sąžinė, jis baigia gyvenimą nusižudydamas.

Savo mintimis pasidalijau su Puaro.

- Įdomi teorija, - tarė jis geraširdiškai. - Labai įdomi. Galimas daiktas, kad taip ir įvyko! Tačiau jūs pamiršote lemtingą Faraonų Kapo poveikį.

Aš patraukiau pečiais.

- Jūs vis dėlto manote, kad egzistuoja ryšys tarp atkasto kapo ir dviejų žmonių mirties?

- Aš tuo taip tikiu, mon ami, kad rytoj mudu išvykstame į Egiptą.

- Ką?

- Į Egiptą. - Puaro veide pasirodė herojiško pasiaukojimo išraiška, kurią bemaž pakeitė kankinio grimasa:

- Jūra, - sudejavo jis. - Ta nepakenčiamoji jūra!

Praėjo savaitė. Po mūsų kojomis šnarėjo auksinis dykumos smėlis. Ant galvų liejosi akinantys karštos saulės srautai. Į Puaro buvo gaila žiūrėti. Mano mažasis draugas buvo prastas keliauninkas. Keturių dienų mūsų kelionė iš Marselio į Aleksandriją jam virto ištisa kankyne. Baigiantis kelionei, jis virto savo paties pasigailėtinu šešėliu, retsykiais jo nebegelbėjo net fanatiškas tvarkingumas. Kaire mes apsi-stojome „Mena Haus" viešbutyje - tiesiog piramidžių šešėlyje.

Mane pagavo Egipto žavesys. Puaro jis neveikė. Bičiulis vilkėjo kaip buvo įpratęs Londone - griežtu tamsiu kostiumu, kišenėje nuolat nešiojo rūbų šepetį, su kuriuo atkakliai vaikė dulkes iš drabužių.

- Mano pusbačiai... jūs tiktai pažiūrėkite į mano pusbačius! - dejavo jis. - Mano lakuoti pusbačiai, visuomet tokie dailūs, blizgantys. Pažvelkite, jie pilni smėlio, nesmagu net žingsnį žengti; pažvelkit, jie skęsta smėlyje, bjauru net akį mesti. O šis karštis - nuo jo mano ūsai nukaro... nulėpo.

- Atkreipkite akis į sfinksą, - įkyriai vis siūliau. - Net aš jaučiu, kaip iš jo srūva paslaptinga jėga.

Puaro nepatenkintas atsisuko į mane.

- Nuobodus reginys, - pareiškė. - Jis taip netvarkingai, nesimetriškai apneštas smėliu. Ak, tas smėlis!

- Na, na, Puaro, Belgijoje irgi pakanka smėlio, - nutraukiau jį prisiminęs savo poilsiavimą Nok-siur-mero les dunes impecables - „nuostabiose kopose", jeigu tikėtum kelionės vadovu.

- Tik ne Briuselyje. Briuselyje smėlio nėra.

Puaro susimąstęs apžiūrinėjo piramides.

- Reikia pripažinti, - tarė jis, - kad jų formos taisyklingos ir simetriškos, tačiau jų paviršius labai nelygus. Šitos palmės man visiškai nepatinka. Ir pasodintos ne eilėmis!

Nutraukiau jo skundus pasiūlęs ruoštis kelionėn. Archeologų stovyklą galėjome pasiekti tik jodami kupranugariais, kurie jau kantriai laukė mūsų priklupę ant kelių, apsupti vaizdingai atrodančių vaikėzų varovų, kuriems vadovavo plepus palydovas.

Nepasakosiu, kaip atrodė Puaro ant kupranugario. Jo protestai, iš pradžių išreikšti atodūsiais ir rypavimais, pamaž virto pasipiktinimo kupinais klyksmais, rankų laužymu ir kreipiniais, skirtais Šventajai Panelei Marijai. Galų gale jis prisipažino gėdingai pralaimėjęs, nusirito nuo kupranugario ir likusį kelią jojo ant asiliuko. Turiu pripažinti, kad pradedančiajam raiteliui kelionė ant kupranugario - nedidelis džiaugsmas. Padarinius jauti dar keletą dienų. Kelios valandos kankynių - ir mes pagaliau pasiekėme kasinėjimų vietą. Mus pasitiko įdegęs žilabarzdis vyras baltu kostiumu ir tropikų šalmu.

- Mesje Puaro ir kapitonas Hastingsas? Mes gavome jūsų telegramą. Prašome atleisti, kad jūsų nepasitikome Kaire. Visus mūsų planus ir reikalus sujaukė netikėtas įvykis.

Puaro pablyško. Ranka, kurią jis jau tiesė prie šepečio kišenėje, sustingo pusiaukelėje.

- Nejaugi dar viena mirtis?

- Taip.

- Seras Hajus Vilardas? - nusigandau aš.

- Ne, kapitone Hastingsai. Mano kolega amerikietis misteris Šneideris.

- Kokia mirties priežastis?

- Stabligė.

Aš visas nutirpau. Rodėsi, visur aplink tyko pavojus. Į galvą šovė siaubinga mintis: o ką, jeigu kita auka tapsiu aš?

- Mon dieu, - sumurmėjo Puaro. - Nesuprantu. Visa tai siaubinga. Sakykite, mesje, ar niekas neabejoja, kad tai stabligė?

- Ne, mesje Puaro. Visa kita jūs galite sužinoti iš gydytojo Eimso.

- Beje, juk jūs ne gydytojas?

- Mane vadina Tosujilu.

Tai buvo Britų muziejaus ekspertas, apie kurį mums pasakojo ledi Vilard. Jame galėjai įžiūrėti kažką ramaus ir tikro, kas kėlė pasitikėjimo jausmą.

- Eikime su manimi, - tęsė daktaras Tosujilas. - Aš nuvesiu jus pas serą Vilardą. Jis prašė tuoj pat jį informuoti.

Mes nužingsniavome į kitą stovyklos galą prie didelės palapinės. Daktaras Tosujilas pakėlė palapinės uždangalą, ir mes įėjome. Viduje sėdėjo trejetas vyrų. Pats jauniausias pašoko ir priėjo prie mūsų. Jo gestai buvo impulsyvūs - priminė jo motiną. Seras Vilardas dar nespėjo įdegti taip, kaip kiti ekspedicijos nariai. Dėl šito blyškumo ir sukritusio veido jis rodėsi turįs kur kas daugiau metų negu dvidešimt dvejus. Jo akyse atsispindėjo stipri nervinė įtampa, matėsi, kad jam reikia pašėlusiai tvardytis.

Jis pristatė savo bendradarbius: gydytoją Eimsą ir misterį Harperį. Gydytojui iš pažiūros galėjai duoti trisdešimt su trupučiu, jo plaukai jau sidabravo paausiuose; jis darė sumanaus žmogaus įspūdį. Jaunasis sekretorius buvo liesas ir savo nosį balnojo nepakeičiamu dalykiško žmogaus Amerikoje atributu, virtusiu jau nacionaliniu simboliu - akiniais kauliniais rėmais.

Taręs keletą mandagių, tačiau nieko nereiškiančių žodžių, misteris Harperis, o po jo ir daktaras Tosujilas išėjo. Pasiliko tik Vilardas.

- Prašom, mesje Puaro, duoti bet kokius klausimus, - tarė jis. - Mus visus ši mirtis sukrėtė; nelaimės seka viena paskui kitą, bet visa tai... visa tai negali būti niekas kitas, tik

sutapimas.

Jo tonas ir gestai rodė nervingumą, kuris prieštaravo pasakytų žodžių prasmei. Puaro tiriančiai žvelgė į jį.

- Jūs juk visą širdį esate atidavęs šitam darbui, sere Hajau?- paklausė jis.

- Taip. Kas beatsitiktų, darbas neturi sustoti. Tik šitaip.

Puaro pasisuko į gydytoją.

- O kokia jūsų nuomonė, monsieur le docteur[1]?

- Na... aš irgi prieš darbų nutraukimą.

Puaro nutaisė vieną iš savo vaizdingiausių grimasų.

- Jeigu jau taip, vis dėlto turime suprasti, kas čia įvyko. Kada mirė misteris Šneideris?

- Prieš tris dienas.

- Jūs esate įsitikinęs, kad tai buvo stabligė?

- Visiškai.

- Ar čia negalėjo būti kokie nors nuodai, pavyzdžiui, arsenas?

- Ne, mesje Puaro. Suprantu, kur jūs lenkiate, tačiau tai buvo neabejotina stabligė.

- Ar leidote vaistų prieš stabligę?

- Žinoma, - sausai atsakė gydytojas. - Buvo padaryta viskas, kas tik įmanoma.

- Ar jūs pats čia turėjote tą preparatą?

- Ne, jį pirkome Kaire.

- Ar stovykloje kas nors dar buvo susirgęs stablige?

- Ne.

- Ar jūs tikrai žinote, kad misteris Bleibneris mirė nuo stabligės?

- Visiškai. Jis įsidrėskė pirštą, infekcija pateko į žaizdelę. Jis susirgo kraujo užkrėtimu! Nemedikams atrodo, kad tai beveik tas pats, bet iš tiesų tai visiškai skirtingi dalykai.

- Vadinasi, mes jau turime keturias mirtis ir visos jos dėl skirtingų priežasčių: širdies priepuolis, kraujo užkrėtimas,

---

1 Mesje daktare.

savižudybė ir stabligė.

- Kaip tik taip, mesje Puaro.

- Kaip jums atrodo, ar yra tarp jų koks nors ryšys?

- Ne visai jus suprantu.

- Ką gi, sakykime paprasčiau: ar šitie keturi žmonės kaip nors parodė nepagarbą Men Har Ra dvasiai?

Gydytojas su nuostaba įsistebeilijo į Puaro.

- Ne, jūs tikriausiai juokaujate, mesje Puaro. Negali būti, kad jūs leidotės apkvailinamas tų naivių šnekų?

- Nesąmonė, visiška nesąmonė, - piktokai tarė Vilardas.

Puaro su nedrumsčiama ramybe žvelgė į juos savo beveik nemirksinčiomis žaliomis katės akimis.

- Vadinasi, jūs tuo netikite, monsieur le docteur?

- Ne, sere, netikiu, - skubiai atsakė gydytojas. - Aš tikiu mokslo žiniomis, tikiu tuo, kas mokslo įrodyta.

- Senovės Egipte irgi būta mokslo ar ne? - švelniai tarė Puaro. Jis nelaukė atsakymo; be to, atrodė, gydytojas Eimsas gerokai pasimetė. - Ne, ne, neatsakykite, - tęsė Puaro. - Geriau pasakykite, ką apie tai galvoja vietiniai darbininkai egiptiečiai?

- Panašu, kad kai galvas pameta baltieji, netrukus jais paseka ir vietiniai. Turiu pripažinti, kad jie gerokai išsigandę, mano nuomone, visiškai be jokios priežasties.

- Manote, be jokios priežasties?

Įsiterpė seras Hajus:

- Nejaugi, - paklausė jis su nepasitikėjimo gaidele balse, - jūs tikite šia nesąmone? Juk tai visiškas absurdas! Matyt, jūs nieko nežinote apie senovės Egiptą.

Užuot atsakęs, Puaro išsitraukė iš kišenės mažą sutrintą tomelį - „Egiptiečių ir chaldėjų magija“. Paskui tylėdamas apsisuko ir išėjo iš palapinės.

Gydytojas žvelgė į mane su neslepiama nuostaba.

- Kas čia per išmonė?

Nusišypsojau išgirdęs mėgstamą Puaro žodį:

- Garbės žodis, nežinau. Atrodo, jis sumanė sudrumsti

ramybę piktoms dvasioms.

Kai suradau Puaro, jis šnekučiavosi su misteriu Harperiu, jaunuoju velionio misterio Bleibnerio sekretoriumi.

- Ne, - kalbėjo misteris Harperis, - ekspedicijoje dirbu tik pusmetį. Taip, aš gana gerai žinojau misterio Bleibnerio reikalus.

- Ar galite ką nors papasakoti apie jo giminaitį?

- Jis čia pasirodė netikėtai. Gana malonios išvaizdos vyrukas. Anksčiau jo nepažinojau, o Eimsas ir Šneideris, man regis, buvo jau pažįstami. Misteris Bleibneris labai siuto, kad jis atvažiavo. Jie normaliai vienas kitam nė poros žodžių nepasakė. Girdėjau, kaip senis rėkė: „Nė cento! Nei dabar, nei po mano mirties! Visi mano pinigai atiteks archeologijai, mano gyvenimo tikslui. Visa tai aš šiandien aptariau su misteriu Šneideriu". Ir vėliau panašiai šnekėjosi. Jaunasis Bleibneris tuoj pat viską metė ir išvažiavo į Kairą.

- Ar tuo metu jis buvo visai sveikas?

- Senis?

- Ne, jaunuolis.

- Atrodo, ne visai. Jis kažko truputį skundėsi sveikata, bet, matyt, nesirgo kokia nors rimta liga, antraip prisiminčiau kokia.

- Dar vienas klausimas: ar misteris Bleibneris paliko testamentą?

- Kiek žinau, ne.

- Liksite ekspedicijoje, misteri Harperi?

- Ne. Išvažiuosiu, kai tik galėsiu, ir juo greičiau, juo geriau. Gal iš manęs šaipysitės, tačiau aš nenoriu būti kita senojo bjaurybės Men Har Ra auka. Jis būtinai prisikas iki manęs, jei čia liksiu.

Jaunuolis nusišluostė nosine kaktą. Nueidamas Puaro atsisuko ir mįslingai šypsodamasis pridūrė:

- Prisiminkite, kad vieną savo auką jis pasiekė net Niujorke.

- Prakeikimas! - išspaudė misteris Harperis.

- Šis jaunuolis labai nervinasi, - susimąstęs tarė Puaro, kai nutolome. - Jis vos tvardosi, vos nesprogsta.

Žvilgtelėjau į Puaro. Jis ir toliau mįslingai šypsojosi, tačiau nieko man neaiškino. Apėjome stovyklą kartu su seru Hajumi ir daktaru Tosujilu. Daugumą svarbių radinių jie išvežė į Kairą, tačiau ir likusios kapo dalys buvo gana įdomios. Jaunasis baronaitis buvo kupinas entuziazmo, bet kažkoks vos pastebimas nerimas tvyrojo jo kalboje ir elgesyje, tarsi jis jaustų grėsmę pačioje stovyklos atmosferoje. Kai pasukome į mums skirtą palapinę, kad nusipraustume ir susitvarkytume prieš vakarienę, mus praleisdama nuo įėjimo pasitraukė aukšta liesa figūra baltais drabužiais, o mandagus balsas arabiškai pasisveikino. Puaro sustojo.

- Jūs esate Hasanas, velinio sero Džono Vilardo tarnas?

- Aš tarnavau savo ponui serui Džonui, dabar tarnauju jo sūnui. Jis žingtelėjo žingsnį mūsų pusėn ir tyliai sumurmėjo: - Kaip šnekama, jūs išminčius. Jūs žinote, kaip atremti piktą dvasią. Tegu jaunasis ponas išvažiuoja. Čia viešpatauja piktoji dvasia.

Taręs šiuos žodžius, jis pasišalino nelaukdamas atsakymo.

Mūsų bendra vakarienė buvo gana niūri. Norinčių tęsti pokalbį bemaž neatsirado, išskyrus daktarą Tosujilą, kuris, niekeno nepertraukiamas, atlaikė mums nedidelę paskaitą apie Egipto senovę. Kai jau ruošėmės kilti nuo stalo, seras Hajus griebė Puaro už rankovės ir parodė palapinių link. Ten lyg šešėlis šmėkštelėjo kažkokia figūra. Tai buvo ne žmogus: aš atpažinau kūną su šuns galva, kurio atvaizdų mačiau ant laidojimo rūsio sienų.

Kraujas sustingo mano gyslose.

- Mon Dieu! - sumurmėjo Puaro skubiai persižegnodamas. - Anubis, kūnas su šakalo galva, mirusiųjų dievas!

- Kažkas mums juokus krečia! - apmaudžiai sušuko

Tosujilas pašokdamas nuo stalo.

- Harperi, jis įlindo į jūsų palapinę, - sušnibždėjo seras Hajus. Jo veidas buvo mirtinai išblyškęs.

- Ne, - paprieštaravo Puaro, - jis įlindo pas gydytoją.

Gydytojas lyg pamišęs įsispėtrojo į jį, paskui pakartojo Tosujilo žodžius:

- Kažkas mums juokus krečia. Nagi pažiūrėkime, kas čia per pokštininkas.

Jis nubėgo į tą pusę, kur pasislėpė vaiduoklis. Aš puoliau jam įkandin ir, nors išgriozdėme visą stovyklą, nieko nesuradome. Sutrikę ir pasimetę sugrįžome prie mūsų palapinės. Ir čia paaiškėjo, kad Puaro, nepasitikėdamas mūsų sugebėjimais sugauti tą būtybę, kas ji bebūtų, nutarė imtis kai kurių priemonių, kad užtikrintų mūsų saugumą. Aplink palapinę smėlyje jis braižė diagramas ir ženklus, tarp kurių atpažinau tik penkiakampę žvaigždę - „pentagoną". Tuo pat metu, kaip buvo įpratęs, jis skaitė improvizuotą paskaitą apie burtus ir magiją apskritai, apie skirtumus tarp baltosios ir juodosios magijų ir t.t., remdamasis „Ka[1]" ir „Mirusiųjų knyga".

Ši paskaita sukėlė kažkokį paprastai ramaus daktaro Tosujilo įsiūtį, - jis pasivedėjo mane į šalį ir su neslepiama panieka tarė:

- Kliedesys, absoliutus kliedesys. Kažkoks apsišaukėlis. Jis painioja viduramžių prietarus su Senovės Egipto tikėjimu. Tokios baisios maišalienės dar nesu girdėjęs!

Šiaip taip nuraminau įniršusį egiptologą ir žengiau į mūsų palapinę. Mano mažasis draugas buvo kuo puikiausiai nusiteikęs.

- Dabar mes galime ramiai miegoti, - pareiškė jis. - Pa-

---

[1] Senovės Egipte - žmogaus antrininkas. Buvo manoma, kad žmogus gimsta kartu su savo „Ka" (antrininku) ir kad po jo mirties jo „Ka" įsikūnija statuloje, pastatytoje laidojimo rūsyje.

vyzdžiui, man būtinai reikia išsimiegoti. Galva tiesiog plyšta iš skausmo. Kad taip puoduką gero tisane. Tarsi mostelėjus stebuklinga lazdele, pakilo mūsų palapinės durų dangalas, ir įžengė Hasanas, nešdamas garuojančius puodukus su kažkokiu gėrimu. Tai buvo ramunėlių antpilas, gėrimas, kurį Puaro tiesiog dievino. Padėkojau Hasanui, bet atstūmiau pasiūlytą man puoduką, o Puaro su malonumu išgėrė savąjį. Kol jis gėrė, aš pakėliau palapinės durų dangalą ir stovėjau žvelgdamas į aplink nusidriekusią dykumą.

- Puiki vieta, - tariau, - ir puikus darbas. Jis traukte traukia. Ar ne nuostabu gyventi dykumoje, jausti išnykusios civilizacijos skverbimąsi į sielą! Negali būti, Puaro, kad jūs irgi nepajustute, kokia patraukli ši egzistencija.

Neišgirdęs atsakymo, susierzinęs atsisukau. Mano irzlumas bemat išgaravo ir virto nerimu. Puaro aukštielninkas gulėjo ant lovos. Jo veide sustingo konvulsyvi grimasa. Šalia stovėjo tuščias puodukas. Aš šokau prie jo, paskui visu greičiu nėriau pas gydytoją Eimsą.

- Daktare! - surikau. - Greičiau!

- Kas atsitiko? - išėjęs su pižama paklausė Eimsas.

- Mano draugas! Jis susirgo. Jis miršta! Ramunėlių antpilas! Neišleiskite Hasano iš stovyklos!

Gydytojas strimgalviais puolė prie mūsų palapinės. Puaro tebegulėjo tokioje pat padėtyje, kaip ir buvau palikęs.

- Neįtikėtina! - suriko Eimsas. - Panašu į priepuolį!.. Ką jis, kaip sakėte, gėrė?

Paėmė tuščią puoduką...

- Aš tai nieko negėriau, - tyliu balsu tarė Puaro.

Mes atsisukome ir apmirėme iš nuostabos. Sėdėdamas ant lovos, Puaro mums nusišypsojo.

- Ne, - jis romiai pakartojo. - Aš nieko negėriau. Kol mano draugas žavėjosi nakties grožybėmis, aš išpyliau puoduką - bet ne į save, o į mažą buteliuką. Jį išsiųsiu į laboratoriją analizei... Ne, daktare, jūs juk patyręs žmogus,

- tęsė jis pamatęs staigų gydytojo judesį. - Jūs gi žinote, kad tai beprasmiška. Kol Hastingsas nubėgo jūsų pakviesti, aš patikimai paslėpiau buteliuką... Hastingsai, skubiai jį sulaikykite!

Nesupratau Puaro. Manydamas, kad mano draugui gresia pavojus, aš šokau tarp jo ir gydytojo. Tačiau Eimsas griebėsi ne ginklo. Jis pakėlė ranką prie burnos, - pakvipo karčiais migdolais, vyriškis susiūbavo ir nuvirto.

- Dar viena auka, - niūriai tarė Puaro. - Bet jau paskutinė. Galimas daiktas, taip bus geriau. Jo sąžinę slėgė trejetas mirčių.

- Tai padarė gydytojas Eimsas? O aš maniau, kad jūs tikite okultizmo jėgomis.

- Jūs manęs nesupratote, Hastingsai. Kalbėdamas apie tas jėgas, aš turėjau galvoje, kad tikiu baisia prietarų jėga. Jeigu visi aplinkui patikės, kad keleto žmonių mirtį sukėlė kažkokių paslaptingų anapusio jėgų poveikis, tai dar vieną auką galima nudurti peiliu visų akyse pačiam vidurdieny - ir vis viena visi šią mirtį priskirs antgamtinėms jėgoms. Tokia prietarų galia, Hastingsai; tikėjimas antgamtiškumu įsikerojo žmogaus sąmonėje. Man iš karto dingtelėjo į galvą, kad kažkas nutarė pasinaudoti šitais gandais apie dvasias. Manau, kad tai prasidėjo nuo pat sero Džono Vilardo mirties. Jo mirtis sukėlė prietaringų gandų laviną. Kaip supratau, jo baigtis niekam neatnešė naudos! Kitas reikalas - misteris Bleibneris. Tai buvo labai turtingas žmogus. Šį tą įdomaus turėjo ir telegrama iš Niujorko. Liudininkų žodžiais, jaunesnysis Bleibneris kliovėsi kažkokiu savo draugu Egipte, iš kurio tikėjosi pasiskolinti pinigų. Visi galvojo, kad kalbama apie jo dėdę, bet aš tuo abejojau. Jeigu jis būtų turėjęs galvoje savo dėdę, taip ir būtų sakęs, o ne plepėjęs apie „draugą". Vėliau jis sugraibė pinigų kelionei į Egiptą. Nors dėdė net penio jam nedavė bet, nepaisant to, jis turėjo pinigų grįžti atgal. Kažkas vis dėlto Egipte jį sušelpė.

- Na, visa tai labai jau miglota, - paprieštaravau.

- Ne visa. Jūs žinote, Hastingsai, kad dažnai metaforos suprantamos paraidžiui. Bet būna ir atvirkščiai. Šiuo atveju kai kurie tiesiogiai pasakyti žodžiai buvo suprasti kaip metafora. Rupertas Bleibneris parašė: „Aš raupsuotasis", tačiau niekam nė į galvą nešovė, kad jis kalbėjo apie pačią tikriausią ligą. Jis nusišovė, nes patikėjo , kad apsikrėtė raupsais.

- Ką?!

- Taip, Hastingsai, velniškas žudiko protas viską numatė: jaunesnysis Bleibneris daug klajojo, buvo vietovėse, kur ši liga paplitusi. Eimsas buvo jo bičiulis, be to, geras gydytojas. Bleibneris net nemanė abejoti jo diagnoze. Kol mes čia plaukėme, aš dar blaškiausi tarp Harperio ir Eimso, tačiau atvykęs jau neabejojau, kad sumanyti ir įvykdyti šiuos nusikaltimus galėjo tik gydytojas; čia aš iš Harperio sužinojau, kad Eimsas ir Rupertas Bleibneris anksčiau pažįstami. Aš jau neabejojau, kad Rupertas Bleibneris parašė testamentą gydytojo Eimso naudai. Eimsas išvydo galimybę praturtėti. Jam visai nesunku buvo apkrėsti misterį Bleibnerį. O paskui ir milijonieriaus giminaitis, iš gydytojo sužinojęs baisiąją „tiesą" apie save, nepanoro ilgiau gyventi. Kad ir kokie būtų buvę misterio Bleibnerio ketinimai, testamento jis nepaliko, matyt, nesuspėjo. Jo turtas turėjo pereiti giminaičiui, o po giminaičio mirties - jam, gydytojui Eimsui.

- O misteris Šneideris?

- Čia ne viskas aišku. Jis irgi pažinojo jaunesnįjį Bleibnerį; tikriausiai jis kažką įtarė, o galbūt gydytojas sumojo, kad dar viena mirtis, neva visiškai nemotyvuota ir beprasmiška, padidins baimę, sukels baisesnius įtarimus, susijusius su egiptietišku kapu. Reikalas dar tas, Hastingsai, kad egzistuoja gana įdomus psichologinis faktas: bet kurį žudiką užvaldo neįveikiamas noras pakartoti savo „žygį", jis virsta tiesiog poreikiu. Todėl aš ir baiminausi dėl jaunojo sero

Vilaro. Tasai vaiduoklis - Anabio figūra - buvo persirengęs Hasanas ir veikė mano nurodymu. Aš norėjau žinoti, ar išsigąs gydytojas. Tačiau jo taip primityviai išgąsdinti nepavyko. Buvau tikras, kad jis ne visai patikėjo mano žavėjimusi okulizmu. Mano mažytė komedija jo neapgavo. Ir čia aš ėmiau įtarti, jog galiu tapti dar viena auka. Tačiau, nepaisant le mer maudite, nepakeliamo karščio, mano pilkoji medžiaga, mano smegenų ląstelės funkcionuoja kaip ir anksčiau!

Puaro buvo visiškai teisus. Pasirodė, kad prieš keletą metų Rupertas Bleibneris po gerų išgertuvių, matyt, juokaudamas parašė testamentą, palikdamas „savo sidabrinį portsigarą, kuris labai patiko gydytojui, ir visa savo turtą, daugiausia susidedantį iš skolų, savo puikiam draugui gydytojui Robertui Eimsui, vieną sykį išgelbėjusiam mano gyvybę, kai skendau“.

„Bylai dėl egiptietiško kapo“ buvo pasistengta kiek įmanoma neduoti didesnio viešumo; tačiau ir iki šiol sklinda gandai apie paslaptingą keleto žmonių mirtį, teigiantys, kad Egipto valdovai rūsčiai baudžia už savo kapų išniekinimą, kas, kaip paaiškino man Puaro, prieštarauja visiems Senovės Egipto tikėjimams ir pažiūroms.

KARALIŠKOJO RUBINO PAGROBIMAS

- Labai apgailestauju... - tarė Erkiulis Puaro.

Bet jį nutraukė. Ne šiurkščiai, ne, greičiau pagarbiai, neprieštaraudamas, sumaniai bandydamas perkalbėti.

- Prašom iš karto neatsisakyti, mesje Puaro. Ši byla siejasi su rimtais valstybės masto interesais. Jūsų pagalba aukštosiose sferose bus atitinkamai įvertinta.

- Jūs labai malonus, - Puaro nepatenkintas mostelėjo ranka, - tačiau aš iš tiesų negaliu priimti jūsų siūlymo. Šiuo metų laiku...

Ir vėl misteris Džesmondas jį pertarė:

- Kalėdos, - tarė jis įtaigiai. - Tik pagalvokite, Kalėdos pagal senovės papročius Anglijos kaime.

Erkiulis Puaro suvirpėjo. Mintis apie Anglijos kaimą žiemos metu nė kiek nežavėjo.

- Puikios senosios Kalėdos, - pabrėžė misteris Džesmondas.

- Aš juk ne anglas, - tarė Puaro. - Mano šalyje Kalėdos - tai vaikų šventė. Mes švenčiame Naujuosius metus.

- Anglijoje, - paaiškino misteris Džesmondas, - Kalėdoms skiriama didelė reikšmė. Kings Leisyje pamatysite, kaip mes jas švenčiame. Žinote, ten stovi nuostabūs senoviški rūmai. Vienas jų fligelis pastatytas dar keturioliktame amžiuje.

Virpulys vėl perbėgo per Puaro nugarą. Vien nuo minties apie keturiolikto amžiaus anglišką pastatą jam pasidarė negera. Jis jau užtektinai prisikentėjo tokiuose senoviškuose užmiesčio namuose. Puaro švelniu žvilgsniu apmetė savo komfortišką kambarį su daugybe radiatorių ir naujausiais įtaisais, neleidžiančiais kilti nė menkiausiam skersvėjui.

- Žiemą, - ryžtingai tarė jis, - aš nepalieku Londono.

- Man regis, mesje Puaro, jūs neįvertinate šios bylos rimtumo.

Misteris Džesmondas metė žvilgsnį į savo palydovą, paskui grįžo prie Puaro.

Antrasis lankytojas bemaž nepravėrė burnos, išskyrus keletą mandagių žodžių susipažįstant. Tai buvo jaunas, ne daugiau kaip dvidešimt trejų metų jaunuolis. Jis sėdėjo niūriai žvelgdamas į savo puikiai išvalytus batus. Liūdnas jo veidas atspindėjo nerimą, pats jis atrodė labai prislėgtas.

- Ne, ne, - paprieštaravo Puaro, - aš puikiai suprantu, kad byla rimta ir iš visos širdies užjaučiu jo aukštybę.

- Situacija itin subtili, - pridūrė misteris Džesmondas.

Puaro įdėmiai į jį pažvelgė. Jeigu kas būtų mėginęs vienu žodžiu apibūdinti misterį Džesmondą, tai tikriausiai tartų - „santūrumas“. Visa jo išvaizda rodė santūrumą. Gerai pasiūtas, bet ne per puošnus kostiumas; malonus išauklėto žmogaus balsas, kuris retai įgauna garsesnių gaidų; šviesūs kaštoniniai plaukai, truputį išretėję smilkiniuose; blyškus, rimtas veidas. Puaro pagalvojo, kad jau pažinojo ne mažiau kaip dešimt tokių misterių Džesmondų ir kad kiekvienas iš jų - anksčiau ar vėliau - būtinai pasakė frazę: „Situacija itin subtili“.

- Policija, - tarė Puaro, - kai to reikia, griežčiausiai moka saugoti paslaptis.

Misteris Džesmondas ryžtingai papurtė galvą.

- Reikia apsieiti be policijos, - pareiškė jis. - Grąžinti tai, apie ką kalbame, tyliai, be teismo įsikišimo nepavyks, o mes taip mažai žinome. Kol kas neturime nieko rimta, išskyrus įtarinėjimus.

- Užjaučiu iš visos širdies, - pakartojo Puaro.

Jeigu jis manė, kad jo užuojauta padarys kokį nors įspūdį lankytojams, tai apsiriko. Jiems reikėjo ne užuojautos, o realios pagalbos. Misteris Džesmondas vėl prašneko apie angliškų Kalėdų žavumą.

- Žinote, senosios angliškos Kalėdos išsigimsta, - tarė jis. - Mūsų laikais jas daugelis švenčia restoranuose. Kur tie laikai, kai visa šeima susirinkdavo prie švenčių stalo, o vaikai pakabindavo savo kojines dovanėlėms? Kur senosios angliškos Kalėdos su eglute, kalakutu ir pudingu, su papliauškomis ir seniu besmegeniu už lango?..

Čia Puaro nutraukė Džesmondą, nes mėgo tikslumą:

- Seniui besmegeniui nulipdyti reikia sniego, - pamokančiai tarė jis. - O sniegas nesninga pagal užsakymą, net ir prisimindamas angliškas Kalėdas.

- Aš tik šiandien kalbėjausi su vienu savo geru pažįstamu meteorologu, - tarė misteris Džesmondas, - ir jis pasakė man, kad Kalėdoms laukiama sniego.

Jam nereikėjo to sakyti. Dar stiprenis virpulys perbėgo per Puaro kūną.

- Sniegas kaime! - sušuko jis. - Kas gali būti baisiau? Didžiulis įšalęs akmeninis namas.

- Tai jau ne, - pataisė jį misteris Džesmondas. - Daug kas pakito per pastaruosius dešimtį metų. Dabar jau veikia centrinis šildymas.

- Kings Leisyje centrinis šildymas? - paklausė Puaro. Regis, jis pirmą sykį suabejojo savo teisumu.

Misteris Džesmondas nepraleido puikios progos:

- Kaip tik taip, - tarė jis, - radiatoriai kiekviename miegamajame, voniose - karštas vanduo. Patikėkite, brangusis mesje Puaro, ir žiemą Kings Leisis iš tikrųjų komfortiški rūmai. Galimas daiktas, kad ten jums pasirodys pernelyg karšta.

- Menkai tikėtina, - suabejojo Puaro.

Misteris Džesmondas sumaniai pakeitė pokalbį.

- Juk jūs suprantate, kokia prieš mus kyla dilema? - paklausė jis patikliu tonu.

Erkiulis Puaro linktelėjo. Klausimas, be abejo, buvo ne iš lengvųjų. Sėdintis priešais jį jaunuolis, vienintelis turtingos Rytų valstybės valdovo sūnus, ateityje taip pat turėjo

tapti monarchu. Į Londoną jis atplaukė prieš keletą savaičių. Jo šalyje pastaruoju metu kilo neramumai. Visuomenės nuomonė, lojali tėvo, kuris nuolat laikėsi tradicinio gyvenimo būdo, atžvilgiu, gana nepatikliai traktavo jaunąją kartą. Sūnus aiškiai stengėsi kopijuoti Vakarų papročius, ir toks jo elgesys susilaukė pasmerkimo.

Tačiau neseniai buvo paskelbtos jaunuolio sužadėtuvės su mergina, priklausančia jo giminei. Išsilavinimą ji gavo Kembridže, bet savo šalyje stengėsi slėpti palankumą Vakarų kultūrai. Vestuvių diena jau buvo paskirta. Jaunasis princas atvyko į Angliją, pasiėmęs su savimi kai kurias šeimos brangenybes, kurioms buvo numatęs Kartje firmoje užsakyti šiuolaikinius aptaisus. Tarp papuošalų buvo ir visame pasaulyje žinomas rubinas.

Sumanūs juvelyrai išėmė jį iš griozdiško senovinio aptaiso ir moderniškai naujaip įtvėrė. Viskas klojosi gerai, tačiau atsitiko nenumatytas dalykas. Niekas neabejojo, kad jaunuolis, valdantis didelį turtą ir linkęs linksmai leisti laiką, turi teisę iškrėsti vieną ar kitą malonią kvailystę. Tai nekeltų protestų. Jauni princai turi linksmintis - visiems žinoma taisyklė. Mūsų princas galėjo ramiai nuvykti su savo dama į Bondstritą ir padovanoti jai smaragdo apyrankę ar briliantinę sagę už palankumą. Tokia dovana būtų visiškai natūrali ir atitiktų jo padėtį lygiai taip pat, kaip tie kadilakai, kuriais jo tėvas visuomet apdovanodavo šokėjas, vienu ar kitu metu pelnusias jo prielankumą.

Tačiau princas parodė nedovanotiną dosnumą. Pamalonintas savo bičiulės, jis parodė jai naujai įtvertą įžymųjį rubiną ir buvo taip neatsargus, kad leido jai vienam vakarui užsidėti šį papuošalą!

Atomazga buvo greita ir liūdna. Vakarienės metu ledi valandėlei pasišalino pareiškus, kad turi pasipudruoti. Laikas bėgo. Ji vis negrįžo. Paaiškėjo, jog ledi paspruko iš restorano pro užpakalines duris, o paskui dingo nežinia kur. Nelaimei, ir naujai įtvertas rubinas prapuolė kartu su ja.

Tokie tai faktai. Jų negalima skelbti spaudoje, nesukėlus pačių blogiausių padarinių. Pradingęs rubinas nebuvo paprastas brangakmenis. Tai paveldima karalių šeimos nuosavybė; jam teikiama milžiniška reikšmė. Be to, jo dingimo aplinkybės tokios, kad viešas jų paskelbimas galėtų sukelti rimtų politinių snkumų.

Misteris Džesmondas buvo ne iš tų, kurie geba paprastai išdėstyti faktus. Priešingai, jis perteikė juos sudėtinga, daugiasluoksne kalba. Erkiulis Puaro tiksliai nežinojo, kas toks misteris Džesmondas. Jam jau teko susidurti su panašaus sukirpimo žmonėmis. Šis džentelmenas nepatikslino, ar yra susijęs su vidaus reikalų ministerija, užsienio reikalų žinyba, o gal su viena kur kas kuklesne įstaiga. Jis veikė Britų Sandraugos interesų naudai - štai ir viskas. Rubiną reikėjo būtinai rasti.

Ir tiktai Erkiulis Puaro, kaip delikačiai spyrėsi misteris Džesmondas, galėjo tai padaryti.

- Gali būti, gali būti, - sutiko Puaro, - bet jūs labai mažai ką man pasakėte. Nepakanka spėliojimų ir įtarimų, kad pradėtum veikti.

- Na, ką jūs, mesje Puaro, aš įsitikinęs, kad tai neviršija jūsų jėgų.

- Man ne visada pavyksta.

Tačiau Erkiulio Puaro kuklumas buvo dirbtinis. Jo tonas aiškiai rodė, kad „imtis“ kokio reikalo ir „pasiekti sėkmės“ jo žodyne buvo bemaž sinonimai.

- Jo aukštybė dar labai jaunas, - tarė misteris Džesmondas. - Būtų itin liūdna, jeigu paprastas jaunuolio lengvapėdiškumas aptemdytų visą tolesnį jo gyvenimą.

Puaro maloniai pažvelgė į jaunuolį, kuris atrodė visiškai sutrikęs.

- Jaunystė - kvailiojimo metas, - tarė jis geraširdiškai. - Eiliniams jaunuoliams kur kas paprasčiau. Gerasis tėtė apmoka sąskaitas; šeimos advokatas padeda sutvarkyti visus nemalonumus; pats jaunuolis mokosi iš savo klaidų,

viskas baigiasi gerai. Jūsų padėtis iš tiesų sudėtinga. Artėjančios vestuvės...

- Čia ir pakastas šuo. Čia ir bėda, - pagaliau jaunuolis prakalbo, ir žodžiai ėmė plūste plūsti:

- Matote, tai labai rimta mergaitė. Į gyvenimą irgi žiūri kuo rimčiausiai. Kembridže ji užsikrėtė naujomis idėjomis. Mano šalyje turi būti puikus lavinimas, mokyklos ir panašūs dalykai. Visa tai pažangos vardan, demokratijos vardan. Žmonės nebeturi gyventi, ji sako, kaip mano tėvo laikais. Nėra abejonės, ji žino, kad Londone aš linksmai gyvensiu, bet skandalo privalau išvengti. Štai kas pagaliau svarbiausia - kad nebūtų skandalo. Šis rubinas - labai labai žinomas akmuo. Jis yra palikęs skaudžius pėdsakus, jį lydi daugiaamžė istorija. Kraujas, žmogžudystės...

- Žmogžudystės, - susimąstęs tarė Puaro. Pažvelgė į misterį Džesmondą. - Reikia tikėtis, kad šį kartą to nebus.

Misteris Džesmondas išleido keistą garsą, truputį panašų į kudakavimą vištos, kuri susiruošė dėti kiaušinį, bet persigalvojo.

- Ne, ne, ką jūs! - sukliko jis suspausdamas lūpas. - Esu įsitikinęs, kad apie tokius dalykus ir kalbos negali būti.

- Ir vis dėlto šiuo atveju būti visiškai tikram negalima, - užginčijo Puaro. - Kas dabar beturėtų tą rubiną, galimas daiktas, kad jį medžioja ir kiti, kurie, patikėkite, prieš nieką nesustos.

- Beje, nemanau, kad mums verta vienaip ar kitaip spėlioti. Tai paprasčiausiai beprasmiška, - dar santūriau tarė misteris Džesmondas.

- O aš, - tarė Erkiulis Puaro, ir jo užsienietiškas akcentas nežinia kodėl staiga sustiprėjo, - kai dėl manęs, tai aš politikų pavyzdžiu apsvarstau visas galimybes.

Misteris Džesmondas neryžtingai pažvelgė į jį. Pagaliau paklausė:

- Tai kaip, mesje Puaro, jūs sutinkate? Vyksite į Kings Leisį?

- O kaip aš paaiškinsiu savo atvažiavimą? - savo ruožtu paklausė Puaro. Misteris Džesmondas ramiai nusišypsojo.

- Tai visai nesunku padaryti, - pareiškė jis. - Prašau neabejoti, viskas atrodys absoliutiškai natūraliai. Esu tikras, kad Leisio šeima jums patiks. Tai nuostabūs žmonės.

- Atleiskite, o jūs manęs nesuklaidinote, paminėdamas centrinį šildymą?

- Ne, ne, ką jūs! - įsižeidė miteris Džesmondas. - Jūs ten rasite visišką komfortą.

- Tuot confort moderne, - prancūziškai sau sumurmėjo Puaro. - Eh bien[1], - tarė jis, - sutinku.

Sėdėdamas prie vieno aukšto Kings Leisio svetainės lango, Erkiulis Puaro kalbėjosi su namų šeimininke. Kambaryje buvo labai šilta. Misis Leisi mėgo rankdarbius. Mėgo ne nerti ar siuvinėti gėles ant šilko, bet kur kas proziškesnį darbą - atsiūlėti virtuvinius rankšluosčius. Nepakeldama akių nuo darbo, ji kalbėjo švelniu, protingu balsu, kurį Puaro mintyse pavadino užburiančiu.

- Tikiu, mesje Puaro, jums patiks pas mus. Atšvęsime Kalėdas siaurame šeimos ratelyje. Nieko daugiau nebus be mano anūkės ir anūko su jo bičiuliu, taip pat be tolimos giminaitės Bridžit, pusseserės Dianos ir seno mūsų draugo Devido Velvino. Tikra šeimos šventė. Bet Edvina Morkomb tikina, kad bus tai, ką jūs norėjote matyti - senamadiškos Kalėdos. O juk senamadiškesnių už mus jūs niekur nerasite! Turiu jums pasakyti, mano vyras gyvena tiesiog praeityje. Jis nori, kad čia viskas liktų tiksliai taip, kai tuo metu, kai jis, dvylikametis berniukas, atvažiuodavo atostogauti. - Ji nusišypsojo savo mintims. - Vis tie patys senoviški papročiai: eglutė, pakabintos dovanėlėms kojinės, sriuba iš laukinių paukščių, kalakutas, beje, du kalakutai - vienas

---

[1] Na ką gi.

virtas, kitas keptas, Kalėdų pudingas, į kurį reikia įkepti žiedą, sagą ir visa kita. Dabar nebeturime šešių pensų monetų, nes jų daugiau nebekala iš gryno sidabro. Mūsų namuose pateikiamas visas senoviškas desertas: cukruotos slyvos, migdolai, razinos, glazūruoti vaisai ir imbieras. Dieve mano, aš tarsi skaitau „Fortmano ir Meiznio" parduotuvės katalogą!

- Man jau teka seilės, madam.

- Manau, kad rytoj vakare mums visiems ims skaudėti pilvus, - tarė misis Leisi. - Juk dabar niekas taip daug nebevalgo, tiesa?

Ją pertraukė garsūs balsai ir juoko pliūpsniai už lango. Ji pažvelgė pro langą.

- Norėčiau žinoti, ką jie ten daro? Tikriausiai ką nors žaidžia. Aš visą laiką nuogąstavau, kad mūsų Kalėdos jaunimui pasirodys nuobodžios. Bet, laimei, viskas atvirkščiai. O štai mano sūnui ir dukteriai, kaip ir jų draugams, sunkiai įtikdavome: jie manė, kad švęsti Kalėdas namuose pernelyg senamadiška, todėl eidavo į restoraną ir ten šokdavo. Matyt, jaunajai kartai toks elgesys atrodė labai žavus. Be to, - dalykiškai pridūrė misis Leisi, - berniukai ir mergaitės amžinai nori valgyti, ar ne tiesa? Juos, matyt, marina badu tose jų mokyklose. Juk niekam ne paslaptis, kad paauglys suvalgo tiek pat, kiek ir trys suaugę vyrai.

Puaro nusijuokė ir tarė:

- Madam, jūs ir jūsų vyras buvote labai malonūs, pakviesdami mane į savo šeimos šventę.

- O, mes abu tiesiog žavimės jumis, tikėkite manimi, - pasiskubino užtikrinti jį misis Leisi, - o jeigu Horacijus jums pasirodys truputį burbeklis, - pridūrė ji, - nekreipkite dėmesio. Tiesiog jis taip elgiasi.

Prieš atatvykstant Puaro, jos vyras, pulkininkas Leisis, jai sakė:

- Nesuprantu, kam tau reikėjo kviesti vieną iš tų prakeiktų užsieniečių? Jis sugadins mums Kalėdas! Argi jis negalėjo

atvažiuoti kitu laiku? Negaliu pakęsti užsieniečių! Na, gerai, gerai, vadinasi, Edvina Morkomb panoro, kad jis švęstų pas mus. Įdomu, o kuo ji čia dėta? Kodėl ji pati jo nepasikvietė?

- Tu juk puikiausiai žinai, - atsakė misis Leisi, - kad Edvina visuomet eina švęsti Kalėdų į „Klaridžo" restoraną.

Vyras sviedė į ją skvarbų žvilgsnį ir pasiteiravo:

- Tu kažką čia rezgi, ar ne taip, Em?

- Aš? Rezgu? - Em plačiai atmerkė savo žydras akis. - Žinoma, ne, kas čia tau šovė į galvą?

Senasis pulkininkas Leisis linksmai ir skardžiai nusikvatojo.

- Nepasakyčiau, kad tu, Em, tam negabi. Kai apsimeti esanti itin nekalta, visuomet turi ką nors sumaniusi.

Prisiminusi šį pokalbį, misis Leisi tęsė:

- Edvina sakė, kad jūs tikriausiai galėsite mums padėti... Neįsivaizduoju kaip, bet ji užtikrino mane, kad jūs panašiomis aplinkybėmis esate padėjęs savo draugams. Aš... beje, jūs galbūt nežinote, apie ką kalbu?

Puaro maloniai į ją žvilgtelėjo. Misis Leisi buvo sulaukusi septyniasdešimties metų. Ji laikėsi pabrėžtinai tiesiai, turėjo sniego baltumo plaukus, rausvus skruostus, žydras akis, komišką nosį ir atkištą smakrą.

- Jeigu aš išteksiu tiek jėgų, - tarė Puaro, - tai būsiu laimingas, kad padėjau. Kiek suprantu, kalbama apie jums nemalonų jaunosios panelės elgesį?

Misis Leisi linktelėjo.

- Taip. Tiesiog nuostabu, kad ryžtuosi apiei tai kalbėti su jumis. Juk jūs mums visiškai svetimas žmogus...

- Be to, dar ir užsienietis, - pridūrė gana reikšmingai Puaro.

- Tai tiesa, - patvirtino misis Leisi. Kai kuriuo atveju šitaip net geriau. Šiaip ar taip, Edvina mano, kad jūs šį tą žinote apie Desmondą Li-Vortlį ir kad tos žinios mums gali praversti.

Puaro atsakė ne iš karto. Jis su nuostaba pagalvojo apie misterio Džesmondo išradingumą, apie tai, kaip taktiškai jis sugebėjo pasitelkti ledi Morkomb savo planui įvykdyti.

- Kaip suprantu, šis jaunuolis turi nelabai kokią reputaciją? - paklausė jis delikačiai.

- Jūs neapsirinkate. Tiesiog labai prastą! Ber Sarai nė motais. Juk jaunos merginos visuomet taip elgiasi, ar ne tiesa? Nėra jokios prasmės joms aiškinti, kad tas, kuris jas domina, nenusipelno gero žodžio. Po to jos dar labiau žavisi tais vyriškiais.

- Jūs visiškai teisi, - tarė Puaro.

- Kai aš buvau jauna (Dieve, kaip seniai tai buvo!), - tęsė misis Leisi, - mums drausdavo draugauti su kai kuriais jaunuoliais, o tai, be abejo, dar labiau pakurstydavo mūsų jausmus; jeigu pavykdavo su jais pašokti arba pasilikti akis į akį tamsioje oranžerijoje... - Ji nusijuokė. - Todėl neleidau Horacijui imtis ryžtingų priemonių, nors jis ir baudėsi.

- Prašau pasakyti, - paprašė Puaro, kas jus būtent neramina?

- Mano sūnus žuvo kare, - tarė misis Leisi, - o marti mirė gimdydama Sarą. Todėl anūkė visuomet gyveno pas mus, mes ją išauginome. Galbūt nepakankamai protingai ją auklėjome, nežinau. Bet mes manėme, kad turime kuo mažiau varžyti jos laisvę.

- Mano nuomone, tai protinga, - tarė Puaro. - Negalima priešintis laiko dvasiai.

- Ir aš visada taip galvojau. O juk mūsų laikais itin nelengva su mergaitėmis.

Puaro klausiamai žvilgtelėjo į ją.

- Kaip čia tiksliau pasakius? - susimąstė misis Leisi. - Na štai: Sara susidėjo su nuolatiniais barų ir kavinių lankytojais. Ji nenori dalyvauti baliuose ir išeiti į aukštuomenę, kaip priimta. Vietoj to ji nuomoja du gana bjaurius kambarius Čelsyje, prie upės, dėvi juokingus drabužius, kurie jiems visiems taip patinka, juodas arba šviesiai žalias storas

kojines, galimas daiktas, baisiai šiurkščias. Be to, ji niekada neplauna galvos, apsieina be šukuosenos.

- Ca, c est tout fait naturel[1], - tarė Puaro. Dabar tai itin madinga. Po kurio laiko nuo to atprantama.

- Žinau, todėl ir nelabai gąsčioju. Bet ji matote, susitinka su tuo Desmondu Li-Vortliu, o jis iš tiesų nepavydėtinos reputacijos. Šnekama, kad jis turi labai didelį pasisekimą tarp moterų ir gyvena turtingų merginų sąskaita. Jam bemaž pavyko vesti mis Houp, tačiau jos tėvas kreipėsi į teismą ir uždėjo jai globą ar kažką panašaus. Žinoma, Horacijus irgi nori šitaip pasielgti. Jis sako, jog reikia to griebtis, kad ją apsaugotume. Tačiau aš manau, kad tai neprotinga. Jie tuomet paprasčiausiai pabėgs į Škotiją, Airiją, Argentiną arba kur nors kitur ir iškels vestuves, o galbūt gyvens ir be vedybų. Nors tai būtų nepagarba teismui ir visa kita, bet ar problema išnyktų? Ypač, jeigu lauktųsi kūdikio. Juk tuomet tenka pasiduoti ir leisti vesti. Kiek žinau, po metų ar dvejų jaunieji sutuoktiniai skiriasi, mergina grįžta namo ir, kaip įprasta, pasibasčiusi metus kitus išteka už mielo, bet neįsivaizduojamai nuobodaus jaunuolio, ir viskas kuo geriausiai susitvarko. Tačiau ypač liūdna, kai yra vaikas, nes tėvas ir patėvis toli gražu ne tas pats, net jei tas patėvis ir geras žmogus. Ne, galvoju, kad mano jaunystės metais elgtasi kur kas protingiau. Kaip paprastai, žmogus, kurį įsimylėdavo mergina, būdavo nepageidaujama partija. Prisimenu, kaip beprotiškai buvau įsimylėjusi vieną jaunuolį. Viešpatie, koks gi jo vardas? Kad ir kaip keista, negaliu prisiminti jo vardo! Pavardę dar menu - Tibitas. Jaunasis Tibitas. Savaime suprantama, mano tėvas uždraudė jam lankytis mūsų namuose, bet pažįstami mus kviesdavo į tas pačias kompanijas, ir aš su juo dažnai šokdavau. Kai kada mudu nepastebimai dingdavome iš vakarėlių ir kur nors glaustydavomės.

---

[1] Tai visiškai natūralu.

Retsykiais draugai ruošdavo piknikus, juose irgi susitikdavome. Kadangi susitikinėti buvo uždrausta, todėl šitaip elgtis tiesiog traukte traukdavo. Bet mes neperžengdavome ribos, kaip daro šiuolaikinės merginos, tad po kurio laiko misteris Tibetas dingo iš mano akių. Galite sau įsivaizduoti, kai jį susitikau po ketverių metų, niekaip negalėjau suprasti, ką jame anksčiau buvau radusi! Jis man pasirodė toks neįdomus, toks lėkštas. Ir pašnekovas jis buvo prastas.

- Mums visuomet atrodo, kad mūsų jaunystės dienos pačios nuostabiausios, - pamokančiai tarė Puaro.

- Žinau. Aplinkiniams tiesiog nėra kur dėtis, ar ne tiesa? Nenoriu spausti Saros - iš esmės ji šauni mergina, tačiau esu nusistačiusi prieš tą Desmondą Li-Vortlį. Ji iš vaikystės draugavo su Devidu Velvinu, kuris irgi vieši pas mus; jiedu visuomet buvo vienas prie kito prisirišę, ir mes su Horacijum tikėjomės, jog suaugę sukurs šeimą. Bet dabar, be abejo, ji mažai juo domisi ir baisiai susižavėjusi Desmondu.

- Aš ne visai suprantu, madam, - tarė Puaro. - Ar dabar pas jus svečiuojasi tasai Desmondas Li-Vortlis?

- Taip, ir tai mano nuopelnas, - atsakė misis Leisi. - Kaip suprantate, Horacijus stojo prieš. Žinoma, jo jaunystėje tėvas arba merginos globėjas nuvykdavo į jaunuolio butą pakeliui pasigriebęs šmaikštį! Horacijus buvo nutaręs uždrausti Desmondui lankytis namuose, o Sarai neleisti su juo susitikinėti, bet aš nusprendžiau, jog tai būtų klaida. „Ne, - sakiau aš, - geriau jį pasikvieskim čia. Tegu jis atvažiuoja švęsti Kalėdų su mūsų šeima“. Savaime aišku, mano vyras pamanė, kad išsikrausčiau iš proto. Bet aš užsispyriau: „Šiaip ar taip, reikia pabandyti. Tegu pasižiūri į jį mūsų aplinkoje, mūsų namuose. Būsime jam mandagūs, labai vaišingi, galbūt tuomet jis praras patrauklumą jos akyse!“

- Manau, madam, kad čia, kaip sakoma, kažkas slypi, - pritarė Puaro. - Tai protingas požiūris, kur kas pro-

tingesnis už jūsų vyro siūlomą.

- Tikėsimės, kad taip ir bus, - tarė misis Leisi truputį abejodama. - Bet rezultatai kol kas ne kažin kokie. Nors kita vertus, jis čia tik dvi dienos. - Netikėtai jos raukšlėtame skruoste atsirado duobutė. - Prisipažinsiu, mesje Puaro, kad prieš savo pačios valią jis man pradeda patikti. Nenoriu pasakyti, kad iš tikrųjų patinka, bet jis yra patrauklus vyriškis, tai man aišku. O taip, aš matau, ką būtent Sara jame randa. Bet esu sena ir gana patyrusi, kad suprasčiau, jog jis vis viena niekam tikęs. Nepaisant, kad man malonu su juo bendrauti. Beje, - susimąsčiusi ir truputį gailestaudama pridūrė misis Leisi, jis turi kai kurių tikrai vyriškų bruožų. Jis prašė leisti atsivežti seserį, kuri neseniai buvo operuota ir ką tik išsirašė iš ligoninės. Būtų liūdna, jis sakė, palikti ją ten per Kalėdas. Jeigu ji nesudarys jums kai kurių nepatogumų, pasiimčiau ją su savimi. Dar pareiškė, kad pats neš jai valgį ir apskritai ja rūpinsis. Juk tai puikus elgesys, ar ne taip, mesje Puaro?

- Tai rodo, kad jis dėmesingai elgiasi su seserimi, - pabrėžė susimąstęs Puaro, - nors nelabai derinasi su jūsų nupieštu jaunuolio charakteriu.

- Po teisybei nežinau. Man dingojas, kad galima švelniai globoti savo artimuosius ir tuo pat metu vaikytis jaunų merginų kraičio. Žinote, Sara bus labai turtinga. Mes jai paliksime nedaug, nes didžioji mūsų kapitalo dalis kartu su sodyba atiteks Kolinui, mūsų anūkui. Bet jos motina turėjo didelį turtą, ir Sara jį visą paveldės, kai sulauks dvidešimt vienerių metų. Dabar jai tik dvidešimt. Ne, manau, Desmondas elgiasi labai gerai, kad rūpinasi seserimi. Be to, jis nebandė vaizduoti, kad jo sesuo yra geresnė nei iš tiesų yra. Ji mašininkė stenografistė ir dirba sekretore Londone. Desmondas išlaikė žodį ir laiptais bėgioja aukštyn žemyn, nešiodamas jai padėklą su maistu. Ne kiekvieną sykį, žinoma, bet labai dažnai. Todėl manau, kad jis turi teigiamų bruožų. Ir vis dėlto, - ryžtingai baigė misis Leisi, esu prieš, kad Sara

tekėtų už jo.

- Visa tai, ką girdėjau, tarė Puaro, - mane įtikina, kad toks poelgis iš tiesų būtų didelė nelaimė.

- Kaip manote, ar galėsite mums padėti? - paklausė misis Leisi.

- Tikriausiai, - atsakė Puaro, bet nenorėčiau pernelyg daug žadėti. Reikalas tas, kad ponai Desmondai Li-Vortliai protingi, madam. Tačiau nereikia nusivilti. Galbūt man kai kas ir pavyks. Šiaip ar taip, iš visų jėgų stengsiuos, bent jau iš dėkingumo, kad pakvietėte mane. - Jis apsidairė. - O juk mūsų laikais rasi ne itin lengva švęsti Kalėdas, kaip pridera?

- Iš tiesų nelengva, - misis Leisi atsiduso ir truputį palinko į priekį. Žinote, mesje Puaro, apie ką svajoju, ko iš tikrųjų norėčiau?

- Prašom papasakoti, madam.

- Aš labai, labai norėčiau gyventi mažame šiuolaikiniame kotedže. Galbūt kotedžas ne visai tikslus žodis, greičiau - nedideliame šiuolaikiniame name, kur nesunku šeimininkauti. Tokį namą būtų galima pastatyti kur nors mūsų parke. Ten įruoščiau stebuklingą virtuvę su visa naujausia įranga ir prietaisais, ten visiškai nebūtų ilgų perėjimų ir koridorių. Viskas būtų lengva ir patogu.

- Pati praktiškiausia mintis, madam.

- Tačiau man neįvykdoma, - tarė misis Leisi. - Mano vyras tiesiog dievina šiuos rūmus. Jam baisiai patinka čia gyventi. Jis lengvai susitaiko su kai kuriais nepatogumais ir komforto stoka, bet itin pasibaisėja vien nuo minties gyventi kotedže.

- Vadinasi, jūs aukojatės jo labui?

Misis Leisi išsitiesė.

- Man tai ne auka, mesje Puaro, - tarė ji. - Tekėdama už Horacijaus, svajojau jį padaryti laimingą. Jis buvo man geras, mylėjo per visus tuos metus, ir aš noriu, kad jis toliau būtų laimingas.

- Tai jūs ir toliau ruošiatės gyventi? - paklausė Puaro.

- Bet juk iš tiesų čia ne taip jau bloga! Kaip jūs galvojate?

- Ne, ne, - paskubėjo ją nuraminti Puaro. - Priešingai, tai labai patogūs rūmai. Centrinis šildyms ir karštas vanduo - tikra tobulybė.

- Mes išleidome daugybę pinigų, kad čia būtų patogu gyventi, - tarė misis Leisi. - Mums pavyko parduoti dalį savo žemės. „Tinkančios eksploatuoti“, rodos, taip sakoma? Laimei, tas sklypas yra kitoje parko pusėje ir jo iš čia nematyti. Visiškai prastas sklypas, tiesą sakant, bet mes jį gan pelningai pardavėme. Todėl turėjome lėšų pertvarkyti rūmus ir padaryti juos su patogumais.

- O kaip su tarnais, madam?

- Kad ir kaip keista, su jais neturime bėdų, kaip būtų galima manyti. Žinoma, nėra ko tikėtis, kad tarnai jus prižiūrės ir patarnaus taip, kaip esate pripratę. Iš kaimo ateina keletas žmonių. Dvi moterys rytą, dvi kitos verda pietus ir plauna indus, o vakare vėl pasikeičia. Labai daug sutinkančių dirbti keletą valandų per dieną. Kai dėl Kalėdų, tai viskas susiklosto kuo geriausiai. Mano brangioji misis Ros būtinai atvažiuoja per kiekvienas Kalėdas. Ji nuostabiai verda, tai iš tikrųjų pirmos klasės virėja. Ji paliko mus prieš dešimtį metų, tačiau kievienąsyk skuba padėti, kai tikrai reikia. Be to, mūsų dar nepamiršta mielasis Piverelis.

- Jūsų dvariškis?

- Taip. Jis išėjo į pensiją ir gyvena namelyje prie dvaro vartų. Bet mums taip ištikimas, kad per kiekvienas Kalėdas reikalauja, kad leistume patarnauti prie stalo. Ar patikėsite, mesje Puaro, jis jau taip nusenęs, taip prastai vaikščioja, kad kiekvieną sykį, kai neša ką nors sunkaus, man rodosi, jog tuoj tuoj viską išmes. Žiūrėti į jį tikra kankynė. Širdis jo silpna, ir aš visąlaik baisiuosi, kad jis pernelyg daug triūsia. Bet jeigu neleisčiau jam ateiti, tai siaubingai jį įžeisčiau. Jis pradeda aikčioti ir burbėti, kai pamato, kuo virto mūsų

sidabras. Praslinkus trejetui dienų po jo pasirodymo, sidabras vėl spindi. Taip, jis brangus ir ištikimas draugas. - Ji nusišypsojo Puaro. - Taigi, kaip matote, esame pasiruošę šventei. Be to bus baltos Kalėdos, - pridūrė žvilgtelėjusi pro langą. - Matote, sninga? O štai ir vaikai grįžta. Norėčiau jus supažindinti, mesje Puaro.

Ir misis Leisi pagal visas taisykles jam pristatė iš pradžių savo anūką Koliną ir jo draugą Maiklą, šaunius, išauklėtus penkiolikmečius, iš kurių vienas buvo šatenas, o kitas blondinas, paskui jų pusseserę Bridžit, labai judrią mergaitę juodais plaukais.

- O štai mano anūkė Sara, - tarė misis Leisi.

Puaro susidomėjęs pažvelgė į patrauklią merginą su rudų plaukų kupeta. Jos laikysena Puaro pasirodė truputį išdidi ir net įžūloka, tačiau elgesyje su senele galėjai įžvelgti tikrą prieraišumą.

- O čia misteris Li-Vortlis.

Misteris Li-Vortlis buvo apsirengęs jūreiviška striuke su siaurais juodais džinsais. Jo plaukai styrojo į visas puses, taipogi negalėjai teigti, kad šįryt jis skutosi. Visiška jo priešingybe atrodė jaunuolis, kurį misis Leisi pristatė kaip Deividą Velviną. Jis buvo stambokas, ramus, su malonia šypsena, visa savo išvaizda rodė, jog mėgsta vandenį ir muilą. Tarp įėjusių buvo ir jauna graži mergina truputį nervinga veido išraiška. Ją vadino Diana Midlton.

Atnešė arbatos su daugybe sumuštinių, bandelių, papločių ir trijų rūšių sausainių. Jaunimas valgiui parodė deramą dėmesį. Paskutinis į svetainę įžengė pulkininkas Leisis, neaiškiai bambėdamas:

- Arbata? Ak taip, arbata.

Paėmęs iš žmonos arbatos puoduką, sau į lėkštelę įsidėjo du papločius, priešiškai žvilgtelėjo į Desmondą ir atsisėdo toliausiai nuo jo. Tai buvo augalotas vyras su tankiais antakiais ir raudonu, vėjų nugairintu veidu. Jį galėjai kur kas labiau laikyti fermeriu negu dvaro savininku.

- Pradėjo snigti, - tarė jis. - Bus tikros baltosios Kalėdos.

Po arbatos draugija išsiskirstė kas sau.

- Dabar jie tikriausiai įsijungs savo magnetofonus, - tarė misis Leisi, kreipdamasi į Puaro. Paskui maloniai žvilgtelėjo į išeinančius iš kambario anūkus. Jos balsas skambėjo taip, tarsi kalbėtų apie vaikus, kurie susiruošė žaisti kareivėliais.

- Jie, be abejo, nusimano apie techniką, - pridūrė ji, - todėl labai didžiuojasi savo žiniomis.

Tačiau berniukai ir Bridžit nutarė eiti prie ežero ir patikrinti, ar ledas jau pakankamai stiprus, ar jau galima čiuožinėti.

- Man dar rytmetį atrodė, kad jau galima čiuožti, bet senis Hodžkinsas neleido. Jis visuomet baisiai atsargus.

- Geriau eime pasivaikščioti, Devidai, - tyliai tarė Diana.

Devidas akimirką svyravo. Jo akys buvo įsmigusios į rudą Saros galvutę. Ji stovėjo šalia Desmondo Li-Vortlio ir neatitraukė nuo jo akių.

- Gerai, - tarė Devidas, - einu.

Diana skubriai sugriebė Devido ranką, ir jiedu pasuko durų link. Sara paklausė:

- Gal ir mudu eisime, Desmondai? Namuose baisiai tvanku.

- Kas per džiaugsmas vaikščioti pėsčiomis? - tarė Desmondas. - Aš paimsiu mašiną. Važiuokim į „Dėmėtąjį šerną“, ko nors išgersime.

Trumpai pasvarsčiusi, Sara pasiūlė:

- Geriau į „Baltąjį elnią“, į Market Ledbiurį. Ten kur kas linksmiau.

Sara niekada nesiryžtų eiti į vietos barą su Desmondu, nors apie tai nė už ką viešai neprisipažintų. Tai pažeistų visas Kings Leisio tradicijas. Jų šeimos moterys niekada nelankė „Dėmėtojo šerno“. Ji miglotai jautė, kad jeigu nueitų ten, tai išduotų senąjį pulkininką Leisį ir jo žmoną.

Kodėl? - tikriausiai paklaustų Desmondas. Bet jis pats turėtų suprasti kodėl, pagalvojo Sara truputį susirzusi. Argi be rimtos priežasties galima trikdyti jos brangius senukus - senelį ir mieląją Em? Jų gerumas tiesiog nuostabus! Jie leidžia jai gyventi Čelsyje, gyventi taip, kaip patinka, visiškai nesuprasdami, kodėl jai to reikia, bet su viskuo susitaikydami. Be abejo, už tai Sara labai dėkinga Em. Jeigu ne ji, senelis bemat pakeltų baisų triukšmą.

Sara neturėjo jokių iliuzijų, ką apie ją galvoja senelis. Net Desmondo kvietimas pasisvečiuoti Kings Leisyje, žinoma, irgi ne jo nuopelnas. Tai Em pasistengė. Nuostabioji Em!

Kai Desmondas išėjo paimti mašinos, Sara kyštelėjo galvą į svetainę:

- Mes ruošiamės važiuoti į Market Ledbiurį, - pareiškė ji. - Užeisim į „Baltąjį elnią“.

Jos tonas buvo šiek tiek pakylėtas, bet misis Leisi, rodėsi, nekreipė jokio dėmesio.

- Na ką gi, mano brangioji, - tarė ji, - neabejoju, kad jūs maloniai praleisite laiką. O štai Diana ir Devidas išėjo pasivaikščioti. Aš taip džiaugiuosi. Kaip gerai, kad man dingtelėjo mintis pakviesti Kalėdoms Dianą. Labai liūdna tokio amžiaus likti našle, juk jai viso labo dvidešimt dveji. Viliuosi, kad ji netrukus vėl ištekės.

Sara įdėmiai pažvelgė į ją.

- Tu kažką sugalvojai, Em? - paklausė ji.

- Aš iš tiesų turiu nedidelį planą, - linksmai pareiškė misis Leisi. - Mano nuomone, ji kaip tik labai tinka Devidui. Be abejo, žinau, kad jis beprotiškai įsimylėjęs tave, Sara, mano meilute, bet jis tau nepatinka. Aš ir pati supratau, kad jis ne tavojo vyro idealas. Nenoriu, kad jis ilgiau kentėtų, todėl manau, kad Diana jam tiks.

- Kaip tu mėgsti piršliauti, Em, - tarė Sara.

- Žinau. Visos senos moterys tokios. Man atrodo, Diana jau jį įsimylėjo. Ar negalvoji, kad ji labai jam tinka?

- Ne, - atsakė Sara. - Mano manymu, Diana pernelyg - kaip čia pasakius - pernelyg rimta, pernelyg jautri. Devidui su ja būtų baisiai nuobodu.

- Ką gi, pažiūrėsim. Šiaip ar taip, tu juk nenori tekėti už jo, brangioji? - paklausė misis Leisi.

- Ne, ne, - bemat atsakė Sara ir staiga įsitempusi pridūrė: - Juk tau patinka Desmondas, tiesa, Em?

- Taip, jis man atrodo gana mielas.

- Seneliui jis nepatinka.

- Kaip pati supranti, vargu ar galėjai ko kita laukti, - protingai pastebėjo misis Leisi, - tačiau manau, kad jis ims kitaip žiūrėti į Desmondą, kai pripras prie tos minties. Neskubink jo, meilute. Seni žmonės labai iš lėto keičia savo pažiūras, o tavo senelis, be kita ko, dar ir užsispyręs.

- Man vis viena, ką senelis kalba ar galvoja, - tarė Sara. - Ištekėsiu už Desmondo, kai tik panorėsiu.

- Žinau, brangioji, žinau. Tačiau pasistenk į visa tai pažvelgti blaiviai. Juk senelis gali tau pridaryti daug nemalonumų. Tu dar nepilnametė. Po metų galėsi elgtis taip, kaip sugalvosi. Viliuosi, kad senelis kur kas anksčiau susitaikys su tavo sprendimu.

- Bet juk tu palaikai mano pusę, brangioji? - paklausė Sara. Ji apkabino močiutę ir švelniai ją pabučiavo.

- Noriu, kad būtum laiminga, štai ir viskas. Ak, tavo draugas jau išvarė mašiną. Žinai, man patinka siauros kelnės, kokias dabar nešioja jaunuoliai. Labai elegantiška, tiktai, gaila, jos šryškina smailius kelius.

Taip, pagalvojo Sara, iš tikrųjų Desmondo atsikišę keliai, nors ji iki šiol nebuvo pastebėjusi...

- Važiuok, brangioji, truputį pasilinksminkit, - paragino senelė.

Pro langą žiūrėjo tol, kol josios anūkė neįsėdo į mašiną, paskui prisiminė užsienietį svečią ir nuskubėjo į biblioteką. Tačiau įžengusi ten ir pamačiusi, kad Erkiulis Puaro saldžiai snaudžia, nusišypsojo ir per holą nužingsniavo į

virtuvę pasitarti su misis Ros.

- Važiuokim, vaikeli, - tarė Desmondas. - Na ką, ar tavo seneliukai pakėlė triukšmą, kad susiruošei į barą? Jie čia atsiliko daugybę metų, ar ne taip?

- Jie ir nemanė prieštarauti, - piktai atsakė Sara, sėsdama į mašiną.

- Prašau pasakyti, kas čia jiems šovė į galvą pakviesti tą užsienietį tipą? Juk jis, regis, seklys? Ko čia gali ieškoti?

- Jis čia vieši ne kaip seklys, - paaiškino Sara. - Mano krikštamotė Edvina Morkomb prašė jį pakviesti. Kiek žinau, jis seniai jau neužsiima profesine veikla.

- Sprendžiant iš tavo žodžių, galima pamanyti, kad jis yra senas, užguitas kuinas, - tarė Desmondas.

- Manau, kad jis norėjo pamatyti senoviškas anglų Kalėdas, - neaiškiai nutęsė Sara.

Desmondas paniekinančiai nusijuokė.

- Kokia nesąmonė visos tos šventės. Nesuprantu, kaip tu išlaikai.

Sara atmetė atgal rudus plaukus, karingai užrietė smakrą.

- Man patinka, - tarė įžūliai.

- Netikiu. Bet palikim tai rytdienai. Važiuokim į Skarborą arba dar kur nors.

- Tai visiškai neįmanoma.

- Kodėl?

- Tai įžeistų mano senukus.

- Kokia nesąmonė! Pati žinai, kad tau negali patikti šitie vaikiški sentimentalūs paistalai.

- Galbūt jie ir nerimti...

Sara nutilo ir kaltai pagalvojo, kaip nekantriai laukia Kalėdų. Jai labai patiko ši šventė, tačiau gėdijosi prisipažinti Džesmondui. Dabar buvo mada šaipytis iš Kalėdų ir šeimos džiaugsmų. Akimirką pagalvojo, kad gal geriau Desmondas nebūtų atvažiavęs Kalėdoms. Tiesą sakant, ji bemaž panoro, kad Desmondas apskritai čia neatvyktų. Susitikinėti su juo Londone kur kas smagiau negu kaime.

Tuo metu berniukai ir Bridžit grįžo nuo ežero vis dar ginčydamiesi, ar jau galima čiuožinėti. Sniegas dribo vis tirščiau ir tirščiau, o dangus rodė, kad netrukus prasidės tikra pūga.

- Snigs visą naktį, tai aišku, - tarė Kolinas. - Galiu kirsti lažybų, kad Kalėdų rytą rasime pusnių, ne žemesnių kaip dvi pėdos.

Laukė maloni perspektyva.

- Nulipdykim senį besmegenį, pasiūlė Maiklas.

- Dieve mano, - pridūrė Kolinas, - aš šito nedariau nuo to laiko, kai turėjau dar ketverius metus.

- Nemanau, kad taip lengva, - tarė Bridžit, - juk reikia žinoti, kaip jį lipdyti.

- Galėtume nulipdyti mesje Puaro figūrą, - tarė Kolinas, - ir papuošti ją dideliais juodais ūsais. Porą tokių ūsų mačiau dėžėje su maskaradiniais drabužiais.

- Nesuprantu, - susimąstęs prabilo Maiklas, - kaip mesje Puaro gali būti detektyvas, keisti savo išvaizdą.

- Taip, - patvirtino Bridžit, - negaliu įsivaizduoti, kaip jis bėgioja su mikroskopu ieškodamas įkalčių arba matuoja pėdsakus.

- Turiu idėją! - sušuko Kolinas. - Suvaidinkim jam komediją!

- Sakyk, ką sugalvojai? - paklausė Bridžit.

- Organizuokim jam žmogžudystę.

- Čia tai bent mintis! - susižavėjo Bridžit. - Tu nori pasakyti, kūnas ant sniego ir visa kita?

- Kaip tik taip. Jis tada pajus savo stichiją, tiesa?

Bridžit sukikeno:

- Kas jį žino!

- Jeigu nenustos snigti, - tarė Kolinas, - mūsų nusikaltimas atrodys labai efektyviai. Lavonas ir pėdsakai sniege. Reikės viską gerai apgalvoti. Pagriebsime vieną iš senelio durklų, o kraujo pėdsakus padarysime dažais.

Jie sustojo ir, nekreipdami dėmesio į drimbantį sniegą,

susijaudinę ėmė svarstyti būsimojo spektaklio detales.

- Senajame mokymo kambary guli dažų dėžutė. Galime ją paimti. Karminas tikriausiai tiks.

- Man atrodo, kad karminas truputį per šviesus negu reikia, - tarė Bridžti. - Pėdsakai turi būti ryškiai raudoni.

- O kas vaidins lavoną? - paklausė Maiklas.

- Aš, - skubiai atsiliepė Bridžit.

- Klausyk, - įsikišo Kolinas, - aš pats ruošiausi vaidinti šį vaidmenį.

- Tai jau ne! - sušuko Bridžit. - Aš ir niekas kitas! Šį vaidmenį turi vaidinti mergaitė. Įsivaizduokite jaudinantį reginį: nuostabi negyva mergaitė ant sniego.

- Nuostabi, cha, cha! - nusikvatojo Maiklas.

- Be to, mano juodi plaukai, - pareiškė Bridžit.

- Ir kas iš to?

- Jie gerai išsiskiria ant sniego. Pati apsivilksiu raudonąją pižamą.

- Jeigu tu apsivilksi raudonąją pižamą, ant jos kraujo dėmių nesimatys, - tarė praktiškasis Maiklas.

- Užtat ji puikiai atrodys ant sniego, - užginčijo Bridžt. - Be to, jos puošiniai balti - ant jų kraujas iš tolo matysis. Oi, tai bus nuostabus vaizdas! Kaip galvojat, ar mums pavyks?

- Be abejo, jeigu viską padarysime taip, kaip reikia, - tarė Maiklas. - Sniege bus tiktai tavo ir dar vieno žmogau pėdsakai, žinoma, vyro pėdsakai, kurie ves prie lavono ir tolyn nuo jo. Puaro nesiryš artintis, kad jų nesunaikintų, todėl nesupras, kad iš tikrųjų tu gyva. O ką, jeigu... - Maiklas nutilo, apstulbintas netikėtos minties. Bičiuliai sužiuro į jį. - Ar nemanote, kad jam spektaklis labai nepatiks?

- Žinoma, ne, - tvirtai atsakė Bridžit. - Supras, kad norėjome jį pralinksminti, suteikti malonumą Kalėdų proga.

- Manau, kad per pačias Kalėdas šito nereikėtų daryti, - tarė pagalvojęs Kolinas. - Seneliui vargu ar patiktų.

- Tada antrąją dieną, kai dalija dovanas, - pasiūlė Bri-

džit.

- Sutinku, šitaip bus geriausia.

- Ir laiko pasiruošti turėsime daugiau, - tęsė Bridžit. - Juk nemažai reikia padaryti. Eime ieškoti to, ko mums reikia.

Ir jie nuskubėjo į namus.

Tą vakarą visi turėjo daug reikalų. Į namus prinešė galybę bugienių ir amalų, valgomajame pastatė eglutę. Visi šoko ją puošti; užkaišiojo už paveikslų bugienio šakeles, hole pakabino amalo girliandas.

- Man nė į galvą, kad kur nors dar esama tokių archaiškų dalykų, - tyliai tarė Desmondas Sarai į ausį ir pašaipiai nusijuokė.

- Mes visada taip darėme, - tarsi teisindamasi atsakė Sara.

- Tai ne argumentas!

- Prašau daugiau neburbėti, Desmondai. Man patinka.

- Sara, mano džiaugsme, negali būti!

- Ne iš tikrųjų, bet vis dėlto tam tikru mastu.

- Kas iš jūsų norės eiti į vidurnakčio mišias, nors ir daug sniego? - paklausė misis Leisi, kai laikrodis rodė be dvidešimties minučių dvylika.

- Tiktai ne aš, - tarė Desmondas. - Dinkim iš čia, Sara.

Paėmęs ją už rankos, jis smuko į biblioteką ir žengė prie spintelės su plokštelėmis.

- Viskas turi ribas, brangoji, - tarė jis. - Tu tik pagalvok, vidurnakčio mišios!

- Iš tikrųjų, - atsakė Sara.

Tačiau kiti sutiko eiti. Iki bažnyčios buvo dešimt minučių kelio. Triukšmaudami ir juokaudamiesi, abu berniukai, Bridžit, Devidas ir Diana susiruošė ir išėjo. Netrukus jų juokas nutilo tolumoje.

- Vidurnakčio mišios! - tarė pulkininkas Leisis panie-

kinančiai prunkštelėdamas. - Niekada jaunystėje neidavau į vidurnakčio mišias! Mišios, leiskite nusijuokti! Popiežiaus pokštai! O, atleiskite, mesje Puaro!

Puaro ramindamas mostelėjo ranka.

- Viskas gerai. Prašau nekreipkite į mane dėmesio.

- Mano nuomone, kiekvienam žmogui visiškai pakanka rytmetinių pamaldų, - pareiškė pulkininkas. - Čia tai tikros sekmadienio pamaldos. „Klausykit angelų giesmės“ ir visi kiti puikūs seni Kalėdų himnai. O paskui namo, prie šventinių pietų. Juk taip, Em?

- Taip, mielasis, - tarė misis Leisi. - Mums. Bet jaunimui patinka vidurnakčio mišios, ir man labai malonu, kad jie nori dalyvauti.

- Išskyrus Sarą ir tą jaunuolį.

- Matai, mielasis, mano manymu, tu klysti. Sara irgi norėtų, bet neišdrįso prisipažinti.

- Bet kodėl ją domina to subjekto nuomonė? Ne, mano galva to neišneša.

- Tiesiog ji pernelyg jauna, - geraširdiškai tarė misis Leisi. - Jūs jau einate miegoti, mesje Puaro? Labanakt, saldžių sapnų!

- O jūs, madam? Dar negulsite?

- Kol kas ne. Aš turiu sudėlioti į kojines jaunimui dovanėles. Visi jie jau nebe vaikai, bet vis dėlto jiems smagu rasti dovanų. Dedu įvairias smulkmenas, įvairius niekniekius, šiaip sau dėl juoko. Visa tai kelia nuotaiką.

- Matau, negailite jėgų, kad šie namai būtų laimingi, - tarė Puaro. - Žaviuosi jumis.

Ir jis pagarbiai pabučiavo jos ranką.

- Hm, - sumurmėjo pulkininkas Leisis, kai Puaro išėjo, - na ir smailą liežuvį turi tas jaunuolis. Bet sugebėjo tave įvertinti.

Misis Leisi nusišypsojo jam, jos skruostuose išdygo duobutės.

- Argi tu, Horacijau, nematai, kad stoviu po amalu[1]? - tarė ji droviai, - taip klausti galėtų tik devyniolikmetė mergina.

Erkiulis Puaro žengė į savo miegamąjį, erdų kambarį, kuriame tvyrojo maloni šiluma, skleidžiama centrinio šildymo radiatorių. Prisiartinęs prie didžiulės senoviškos lovos su užuolaida, ant pagalvės pamatė kažkokį voką; atidaręs jį, išėmė popieriaus lapelį, kuriame spausdintomis kreivomis raidėmis buvo parašyta:

NEVALGYKITE NĖ KĄSNELIO KALĖDŲ PUDINGO.
JUMS GERA LINKINTIS.

Puaro pakėlė antakius, išplėtė akis.

- Mįslinga, - sumurmėjo jis, - ir visai netikėta.

Prie Kalėdų stalo visi sėdo antrą valandą dienos. Tai buvo tikra puota. Didžiulės pliauskos linksmai traškėjo erdviame židinyje, bet dar garsiau aidėjo daugybė balsų, kalbančių vienu metu. Laukinių paukščių sriuba jau buvo suvalgyta, taip pat du milžiniški kalakutai, o jų kaulai nurinkti. Atėjo iškilmingas momentas - įnešė Kalėdų pudingą! Aštuoniasdešimtmetis Piverelis, nepaisydamas virpančių iš silpnumo rankų ir kojų, nesutiko niekam kitam užleisti šios garbės. Kupina baimės, misis Leisi nervingai gniaužė rankas. Ji neabejojo, jog kada nors, valgant Kalėdų pietus, Piverelis kris negyvas. Atsidūrusi prieš alternatyvą - nutolinti Piverelio žūtį arba įžeisti jį taip, kad jis pats įsigeistų mirti - ji iki šiol visada rinkdvosi pirmąją išeitį. Kalėdų pudingas gražiai pūpsojo sidabriniame dubenyje visas savo didybe - tikras futbolo kamuolys, o ne pudingas. Jo centre kaip pergalės vėliava kilo bugienio šakelės ir uogos, o aplinkui šokinėjo raudoni ir mėlyni liepsnos liežuvėliai.

---

[1] Anglų papročiu per Kalėdas namai puošiami amalo girliandomis; kai kas nors atsistoja po jomis, jį galima pabučiuoti.

Visi džiaugsmingai šūkavo ir sveikino atneštą pudingą.

Misis Leisi pasiekė savo: ji sugebėjo įtikinti Piverelį, kad kiekvienam, sėdinčiam prie stalo, nereikia siūlyti pudingo, bet visą dubenį pastatyti priešais ją. Kai sveikas ir nepaliestas pudingas atsidūrė ant stalo, misis Leisi su palengvėjimu atsiduso ir skubiai ėmė visiems dalyti lėkštes, kuriose liepsnos liežuvėliai vis dar laižė įspūdingas pudingo porcijas.

- Sugalvokite, ko norite, mesje Puaro, - sušuko Bridžit, - paskubėkit, kol neužgęso ugnis! Močiute, brangioji, greičiau, greičiau!

Misis Leisi patenkinta atsilošė kėdėje. Pudingas nusisekė kaip niekad! Priešais kiekvieną svečią vis dar stovėjo liepsnojanti porcija. Akimirką prie stalo įsivyravo tyla - visi skubėjo sugalvoti norus.

Niekas nepastebėjo keistos Puaro veido išraiškos, kai jis pažvelgė į priešais gulintį pudingo gabalą. „Nevalgykite nė kąsnelio Kalėdų pudingo". Ką, dėl Dievo, reiškė šis miglotas įspėjimas? Jo porcija negalėjo niekuo skirtis nuo bet kurios kitos! Atsiduses prisipažino, kad jis apstulbintas, - Erkiulis Puaro nemėgo tokių prisipažinimų, - ir paėmė šakutę ir šaukštelį.

- Gal truputį padažo prie pudingo, mesje Puaro?

Puaro mielai apliejo padažu savo gabalą.

- Vėl skolinotės mano geriausio brendžio, Em? - iš kito stalo galo geraširdiškai paklausė pulkininkas.

Misis Leisi akys blykstelėjo:

- Matai brangusis, - tarė ji, - misis Ros būtinai jo prašo. Ji sako, kad padažo kokybė priklauso kaip tik nuo brendžio rūšies.

- Nieko, nieko, - nuramino ją pulkininkas. - Kalėdos būna vieną sykį per metus, o kai dėl misis Ros, tai ji puiki moteris. Puiki moteris ir nuostabi virėja.

Čia tai teisybė, - patvirtino Kolinas. Įstabiausias pudingas. - Ir jis didžiai patenkintas valgė toliau.

Atsargiai, bemaž būkštaudamas, Puaro ėmėsi savosios porcijos. Suvalgė vieną šaukštą. Pudingas buvo nuostabus! Suvalgė antrąjį. Kažkas skambtelėjo jo lėkštėje. Puaro perdūrė šakute pudingą. Bridžit, sėdėjusi jo kairėje, puolė jam padėti.

- Jums kažkas teko, mesje Puaro, - tarė ji, - įdomu, kas?

Puaro nuo mažo sidabrinio daiktelio nuvalė prilipusias razinas.

- O, o! - sušuko Bridžit. - Tai „viengungio saga“! Mesje Puaro atiteko „viengungio saga“!

Puaro įmerkė sidabrinę sagą į pirštams skalauti indelį, kuris stovėjo greta jo įrankių, ir nuplovė trupinius.

- Labai graži, - tarė jis.

- Tai rodo, kad jūs liksite viengungiauti, mesje Puaro, - paslaugiai paaiškino Kolinas.

Šito ir reikėjo tikėtis, - rimtai tarė Puaro. - Aš buvau viengungis daugelį metų, todėl mažai tikėtina, kad dabar padėtis keistųsi.

- O, niekada nereikia iš anksto pasižadėti, - tarė Maiklas, - neseniai skaičiau laikraštyje apie vieną devyniasdešimt penkerių metų vyrą, kuris vedė dvidešimt dviejų metų merginą.

- Vadinasi, man nėra ko prarasti vilties, - baigė Erkiulis Puaro.

Tą akimirką pulkininkas netikėtai klyktelėjo. Jo veidas paraudo. Pakėlė ranką prie burnos.

- Prakeikimas, Emelina! - sugriaudė pulkininkas. - Kodėl virėjai leidai į pudingą dėti stiklų?

- Stiklų? - nustebo misis Leisi.

Pulkininkas ištraukė iš burnos daiktą, sukėlusį jo pasipiktinimą.

- Galėjau dantis išsilaužti, - suburbėjo jis, - arba praryti šį prakeiktą daiktelį ir susirgti apendicitu.

Jis pamerkė stiklo gabalėlį į puoduką su vandeniu, paskalavo jį ir visiems parodė.

- Dėl Dievo meilės! - vėl riktelėjo jis. - Tai mūsų replių riešutams gliaudyti raudonasis akmuo.

Puaro stipriai persilenkė per savo kaimynę, paėmė akmenį iš pulkininko Leisio rankų ir atidžiai jį apžiūrėjo. Akmuo buvo didelis ir savo spalva priminė rubiną. Kai Puaro jį pakėlė, šviesa atsimušė į jo briaunas ir sužėrėjo. Netikėtai pasigirdo bildesys. Kažkas iš sėdinčiųjų staiga stipriai atstūmė savo kėdę, paskui vėl pritraukė.

- Fjū! - švilptelėjo Maiklas. - Tai būtų puiku, jeigu pasirodytų esąs tikras!

- O gal jis ir iš tiesų tikras? - viltingu balsu tarė Bridžit.

- Nebūk kvailelė, Bridžit. Tokio dydžio rubinas kainuotų daug tūkstančių svarų. Argi ne, mesje Puaro?

- Taip, iš tiesų.

- Bet aš niekaip nesuprantu, - tarė misis Leisi. - Kaip jis pateko į pudingą.

- O! - sušuko Kolinas. Kažkas pudingo kąsnelyje, kurį jis valgė, patraukė jo dėmesį. - Man teko „kiaulė“. Tai negarbinga.

Bridžit bemat ėmė niūniuoti:

- Kolinas gavo „kiaulę“! Kolinas gavo „kiaulę“! Kolinas - godi ir besotė kiaulė!

- Man pakliuvo žiedas, - tarė Diana aiškiu, aukštu balsu.

- Puiku, Diana. Ištekėsi anksčiau už kitas.

- O aš radau antpirštį, - suaimanavo Bridžit.

- Bridžit liks senmerge, - nudžiugo berniukai. - Tai bent! Bridžit liks senmerge.

- O kam teko moneta? - paklausė Devidas. - Misis Ros man sakė, kad į pudingą įdėjo tikrą auksinę dešimties šilingų monetą.

- Aš esu tas laimingasis, - pranešė Desmondas.

Sėdėjusieji šalia pulkininko Leisio išgirdo, kaip jis sumurmėjo:

- Taip ir reikėjo laukti.

- Aš irgi radau žiedą, - pranešė Devidas. Jis pažvelgė per

stalą į Dianą. - Nuostabus sutapimas, ar ne tiesa?

Visi toliau linksminosi ir niekas nepastebėjo, kad mesje Puaro tarsi išsiblaškęs atsainiu judesiu raudonąjį akmenį įsidėjo į kišenę.

Po pudingo buvo paduoti pyragaičiai su migdolais ir razinomis, vėliau Kalėdų desertas. Visko paragavę, šeimininkas ir šeimininkė nuėjo prigulti prieš vakarienę, kurios metu turėjo uždegti žvakutes ant eglutės. O Erkiulis Puaro nė nemanė ilsėtis. Neskubėdamas jis nužingsniavo į didžiulę senovišką virtuvę.

- Ar leisite, - paklausė dairydamasis ir linksmai šypsodamasis, - pasveikinti virėją, patiekusią tokius nuostabius pietus, kokių man dar niekad neteko valgyti?

Po trumpos tylos iškilmingai į priekį žengė misis Ros. Tai buvo stambi didingo sudėjimo moteris; jos manieros priminė teatro hercogienę. Patalpoje, prisišliejusioje prie virtuvės, krutėjo dar dvi moterys, liesos ir žilaplaukės, - jos plovė indus; taip pat ten sukiojosi mergina pakulų spalvos plaukais, siuvusi tarp virtuvės ir indų plovyklos. Aiškiai matėsi, kad visos trys buvo parankinės. Neabejotinai šioje virtuvės karalystėje viešpatavo misis Ros.

- Malonu girdėti, sere, kad jums patiko, - tarė ji nuoširdžiai.

- Patiko? - sušuko Erkiulis Puaro. Nevikriu, visai ne anglišku gestu jis pakėlė savo ranką prie lūpų, pakštelėjo į ją, paskui lengvu judesiu, sakytum, pametėjo bučinį aukštyn. - Bet juk jūs genijus, misis Ros! Tikras genijus! Man niekada neteko valgyti ko nors panašaus! Laukinių paukščių sriuba... - jis išraiškingai sučepsėjo lūpomis, - taip pat kalakutas, kimštas kaštonais, buvo man tikras atradimas.

- Įdomu, kad jūs tai pastebėjote, sere, - vis taip pat švelniai atsakė misis Ros. - Šį įdarą padariau pagal ypatingą receptą. Man jį parodė austrų virėjas, su kuriuo dirbau prieš daugelį metų. Visa kita, - pridūrė, - tėra paprasta gera anglų virtuvė.

- O argi yra geresnė už ją? - paklausė Puaro.

- Labai malonu, kad jūs taip kalbate, sere. Kaip užsienietis džentelmenas jūs, žinoma, pirmenybę galėtute atiduoti žemyno virtuvei. Nors negaliu sakyti, kad nesugebėčiau virti ir žemyno valgių.

- Esu įsitikinęs, misis Ros, kad jūs galite paruošti viską, ką tik norite. Tačiau noriu jums pasakyti, kad anglų virtuvę - turiu galvoje gerą anglų virtuvę, o ne tai, ką paduoda antrarūšiuose oteliuose ar restoranuose, - labai vertina žemyno gurmanai. Jeigu neklystu, devynioliktojo amžiaus pradžioje iš Prancūzijos į Londoną buvo atsiųsta speciali kulinarų ekspedicija. Savo ataskaitoje ji ypač daug vietos skyrė puikiesiems anglų pudingams, pirmiausia, - ir toliau karštai liaupsino Puaro, - Kalėdų pudingui, tokiam, kokį mes valgėm šiandien. Juk jis keptas namuose, o ne pirktas konditerijoje, ar ne tiesa?

- Visiškai teisingai, sere. Aš pati jį kepiau pagal savo receptą, tą patį, kurį vartoju jau daug metų. Turiu jums pasakyti, misis Leisi siūlė nupirkti pudingą Londone, kad palengvintų mano triūsą. O ne, prieštaravau aš, jūs labai gera, madam, tačiau pirktas Kalėdų pudingas negali lygintis su namuose keptu. Įsidėmėkite, - tęsė misis Ros, pagauta įkvėpimo, kurio ir reikėjo tikėtis iš tikros menininkės, - jį iškepėme pernelyg vėlai. Tikras Kalėdų pudingas turi būti kepamas prieš keletą savaičių iki švenčių ir gulėti šaltyje; juo ilgiau jis paguli, žinoma, neperžengiant ribų, juo skanesnis būna. Prisimenu, kai dar buvau vaikas ir kiekvieną sekmadienį eidavome į bažnyčią, visada laukdavome tam tikros maldos, kuri tarsi savotiškas signalas rodė, kad jau laikas kepti pudingą. Sekmadienį sukalbėdavom maldą, ir jau kitą savaitę mano mama būtinai kepdavo Kalėdų pudingą. Taip reikėjo padaryti ir šiemet. Bet išėjo taip, kad pudingą kepėme tik prieš tris dienas iki jums atvažiuojant, sere. Kaip ten bebūtų, padariau viską, ką galėjau. Visi šių namų gyventojai turėjo ateiti į virtuvę, maišyti pudingą ir užburti savo norus. Toks

senovės paprotys, sere, ir aš visada jo laikausi.

- Pašėlusiai įdomu, - tarė Erkiulis Puaro. - Ir ką, visi čia buvo atėję?

- Taip, sere, jaunieji džentenmenai, mis Bridžit, džentelmenas iš Londono, kuris čia vieši, jo sesuo, misteris Devi-das ir mis Diana (žinoma, turėčiau sakyti misis Midlton)... ir kiekvienas iš jų po truputį maišė, taip, sere.

- O kiek pudingų iškepėte? Tik vieną?

- Ne, sere, keturis. Du didelius ir du mažesnius. Antrąjį didįjį ruošiaus pateikti per Naujuosius metus, - mažesnieji skiriami pulkininkui ir misis Leisli, kai jiedu liks vieni, o kiti išvažiuos.

- Suprantu, suprantu.

- Teisybę sakant, - tarė misis Ros, - šiandien jūs valgėte ne tą pudingą, kuris buvo numatytas.

- Ne tą pudingą? - nustebo Puaro. - Kaipgi taip?

- Matote, sere, mes turime didelį indą Kalėdų pudingams kepti. Porcelianinį indą su gaubtu dangčiu, išpieštu amalo ir bugienio šakelėmis. Jame visada kepame Kalėdų pudingą. Bet atsitiko bėda. Rytą, kai pudingą nuo sandėliuko lentynos ėmė Eni, jis išsprūdo iš rankų ir nukrito, indas, deja, sudužo. Savaime aišku, sere, negalėjau pateikti jame kepto pudingo, juk jame, galimas daiktas, pateko šukių. Taigi reikėjo pasitenkinti tuo, kurį kepėme kitame inde ir kurį turėjome paduoti per Naujuosius metus. Tai irgi gražios formos indas, bet pudingas išeina ne toks šventiškas. Neturiu supratimo, kur reikės gauti kitą tokį indą. Dabar tokių nebegamina. Vis kažkokie maži madingi daikteliai. Nenusipirksi net paprasto dubens pusryčiams, kuriame tilptų veršiena su aštuoniais ar dešimčia kiaušinių. Ak, dabar viskas ne taip, kaip anksčiau.

- Teisingai, - patvirtino Puaro, - tačiau apie šiandieną to nepasakysi. Šiandien Kalėdas čia švenčiame taip, kaip ir ankstesniais laikais. Sutinkate?

Misis Ros atsiduso.

- Man malonu, kad jūs taip kalbate, sere, bet, be abejo, aš dabar nebeturiu tokių pagalbininkų kaip anksčiau. Patyrusių pagalbininkų, noriu pasakyti. Merginos mūsų dienomis... - ir ji truputį pažemino balsą: - Nieko blogo negaliu pasakyti apie jas, sere, jos labai rimtos ir paslaugios, bet neišmuštruotos, jeigu suprantate, ką turiu galvoje.

- Taip, laikai keičiasi, - patvirtino Erkiulis Puaro. - Aš irgi retsykiais jaučiu, kaip apima liūdesys.

- Šie namai, sere, - tarė misis Ros, - žinote, pernelyg dideli pulkininkui ir šeimai. Misis Leisi tai supranta. Gyventi taip, kaip jie gyvena, užimdami tik dalį rūmų, - nei šis nei tas. Galima sakyti, namai atgyja tik prieš Kalėdas, kai susirenka šeimyna.

- Kiek žinau, misteris Li-Vortlis ir jo sesuo čia svečiuojasi pirmąsyk ar ne?

- Taip, sere, - misis Ros balsas pasidarė santūresnis. Labai malonus jaunuolis, bet, mūsų akimis, netinkamas bičiulis mis Sarai. Beje, Londone į daug ką kitaip žiūrima. Skaudu, kad jo sesuo taip prastai jaučiasi. Ji juk operuota. Pirmąją jų atvažiavimo dieną ji atrodė visiškai sveika, bet vakarop, po to, kai užmaišėme pudingus, jai vėl pasidarė bloga ir nuo tos valandėlės ji visą laiką guli lovoje. Manau, kad ji pernelyg anksti pakilo po operacijos. Ak, tie šių dienų daktarai! Jie išrašo iš ligoninės, kai žmogus vos ant kojų laikosi. Štai mano giminaičio žmona...

Ir misis Ros ėmėsi ilgai ir spalvingai pasakoti apie gydymą ligoninėse, kur ne vieną sunkią valandą praleido jos giminaičiai; jos nuomone, nebėra nieko panašaus į tą dėmesį, kurį ankstesniais laikais skirdavo pacientams.

Puaro išreiškė kuo nuoširdžiausią užuojautą.

- Man belieka, - baigė jis, - padėkoti jums už nuostabius ir išradingus pietus. Leiskite įteikti jums šį kuklų mano susižavėjimo įrodymą.

Ir braškantis penkių svarų banknotas iš jo rankų perėjo į rankas misis Ros, kuri sumišusi pareiškė:

- Bet, sere, nereikia šitaip daryti.

- Ak ne, prašau.

- Jūs labai labai geras, sere. Misis Ros jo susižavėjimą palaikė savaime suprantamu dalyku. - Jums, sere, linkiu linksmų Kalėdų ir laimingų Naujųjų metų!

Ši Kalėdų diena baigėsi kaip ir dauguma panašių dienų. Uždegė eglutę, prie arbatos buvo paduotas puikus Kalėdų pyragas. Jį visi sutiko su dideliu džiaugsmu, bet valgė saikingai. Vėliau užkando šaltų užkandžių.

Puaro, kaip ir jo šeimininkai, anksti nuėjo miegoti.

- Labanakt, mesje Puaro, - tarė misis Leisi. - Tikiusi, gerai praleidote laiką.

- Tai buvo nuostabi diena, madam, tiesiog stebuklinga.

- Jūs atrodote labai susimąstęs.

- Galvoju apie anglišką pudingą.

- Manote jį esant per riebų? - delikačiai paklausė misis Leisi.

- Ne, ne, kalbu ne apie gastronominį poveikį. Mąstau apie jo prasmę.

- Ką gi, pudingo prasmė, be abejo, siejasi su tradicija, - tarė misis Leisi. - Labanakt, mesje Puaro, ir tegu jūsų nekamuoja sapnai apie Kalėdų pudingą ir saldžius pyragus.

- Taip, - tarė sau rengdamasis Puaro, - šis Kalėdų pudingas - iš tiesų problema. Kažko aš čia nesuprantu, - jis apmaudžiai palingavo galvą. - Ką gi, pažiurėsim.

Šį bei tą pasitvarkęs, Puaro atsigulė į lovą, bet matyt, miegoti nesiruošė.

Po dviejų valandų jo kantrybė buvo užganėdinta. Miegamojo durys tyliai prasivėrė. Puaro mintyse nusišypsojo. Viskas vyko taip, kaip jis ir numatė. Akimirkai prisiminė kavos puoduką, kurį jam per vakarienę maloniai perdavė Desmondas. Kai jaunuolis nusisuko, Puaro valandėlei padėjo puoduką ant stalo, o paskui vėl jį pakėlė, ir Desmondas su pasitenkinimu galėjo įsitikinti (jeigu jam, po teisybei, tai

teikė pasitenkinimo), kad Puaro iki dugno išgėrė kavą. Bet dabar vos pastebima pašaipa kilstelėjo jo ūsus. Puaro pagalvojo, kad kažkas kitas, o ne jis, šianakt itin stipriai miega. „Tas šaunus jaunuolis Devidas, - tarė sau Puaro. - Jis susijaudinęs, nelaimingas. Jam ne pro šalį gerai išsimiegoti. O dabar pažiūrėsim, kas čia vyks". Jis gulėjo visiškai tyliai ir lygiai alsavo, retkarčiais leisdamas sau, ne, ne knarkti, o tik truputį sušnarpšti.

Kažkas priėjo prie lovos ir pasilenkė virš jo. Paskui, įsitikinęs, kad Puaro miega, lankytojas pasisuko ir priėjo prie tualetinio staliuko. Pasišviesdamas mažu kišeniniu žibintuvėliu, apžiūrėjo Puaro daiktus, tvarkingai sudėtus ant stalelio. Jo pirštai apčiupinėjo piniginę, be mažiausio triukšmo atidarė vieną po kito stalelio stalčius, paskui iškratė Puaro drabužių kišenes. Po visko lankytojas vėl priėjo prie lovos. Jo ranka atsargiai palindo po pagalve. Ištraukęs ranką, jis keletą sekundžių neryštingai stovėjo tarsi abejodamas, ką daryti toliau. Apėjo visą kambarį, žvilgtelėdamas į vazas, apčiupinėdamas įvairias smulkmenas, įslinko į vonią, netrukus iš ten išdūlino. Kažką irzliai sumurmėjęs sau po nosimi, paliko kambarį.

- Ak, štai kaip, - vien lūpomis sušnibždėjo Puaro. - Vadinasi, jūs nusivylėte? Taip, taip, jūs labai nusivylėte. Nejaugi iš tikrųjų galėjo manyti, kad Erkiulis Puaro ką nors slėps ten, kur galėtumėte rasti?!

Po to jis apsivertė ant kito šono ir ramiai užmigo.

Rytą jį pažadino negarsus, bet atkaklus beldimas į duris.

- Qui est la[1]? Įeikite, įeikite.

Atsivėrė durys. Ant slenksčio stovėjo sunkiai alsuodamas Kolinas. Jo veidas iš susijaudinimo buvo smarkiai įraudęs. Už jo pasirodė Maiklas.

- Mesje Puaro, mesje Puaro!

---

[1] Kas ten?

- Taip? - Puaro atsisėdo lovoje. - Atnešėte man arbatos? Ak ne, tai jūs, Kolinai! Kas atsitiko?

Kolinas valandėlę tylėjo. Atrodė jis labai susijaudinęs. O iš tiesų jo liežuvį laikinai paralyžiavo Erkiulio Puaro su naktine kepuraite vaizdas. Pagaliau, gerokai pasimuistęs, jis prakalbo:

- O, mesje Puaro, ar negalėtumėte mums padėti? Įvyko kažkas baisaus!

- Kas konkrečiai?

- Tai... tai Bridžit. Ji guli ten ant sniego. Man atrodo... ji nejuda ir nekalba... Geriausia išeikite ir pažiūrėkite į ją pats. Man taip baisu... Bijau, kad ji mirusi.

- Ką? - Puaro atmetė antklodę. - Madmuazel Bridžit mirusi?

- Aš galvoju... Panašu, kad ją nužudė. Ten kraujas. Prašau greičiau nueiti.

- Žinoma, žinoma, valandėlę.

Baisiausiai skubėdamas Puaro apsiavė batus ir tiesiog ant pižamos užsimetė kailiais pamuštą paltą.

- Esu pasirengęs, - tarė jis. - Ar visus namuose pažadinote?

- Ne, niekam kol kas nesakėm, tik jums. Galvojome, kad taip geriausia . Senelis ir močiutė dar neatsikėlė. Apačioje dengiamas stalas, bet mes nė žodžio nesakėme Pivereliui. Ji, Bridžit, guli kitoje rūmų pusėje, netoli nuo terasos ir bibliotekos lango.

- Aišku. Eikite pirma, aš seksiu iš paskos.

Apsisukęs, kad paslėptų triumfuojančią šypseną, Kolinas nubėgo laiptais; jie visi išėjo į kiemą per šonines duris. Švietė aiškus rytas. Saulė ką tik buvo pakilusi virš horizonto. Jau nebesnigo, tačiau viską aplinkui dengė balta sniego marška. Pasaulis atrodė skaistus ir nuostabiai jaukus.

- Ten! - sušuko springdamas Kolinas. - Ten!

Ir kupinu dramatizmo gestu parodė į tolumą.

Prieš jų akis atsivėrusi scena iš tiesų atrodė dramatiškai.

Ant sniego už keleto jardų nuo jų gulėjo Bridžit. Ji vilkėjo raudona pižama, per pečius buvo persimetusi baltą vilnonę skarelę. Ant skarelės matėsi raudonos dėmės. Jos galva gulėjo pasukta į šoną, veidą dengė juodų išsidraikiusių plaukų kupeta. Viena ranka glaudėsi prie kūno, antra atmesta į šalį, pirštai sugniaužti. Didelės raudonos dėmės centre kyšojo lenkto kurdų kinžalo, kurį pulkininkas Leisis tik vakar vakare rodė savo svečiams, rankena.

- Mon Dieu! - sušuko Puaro. - Visiškai kaip scenoje.

Maiklas išleido silpną garsą, tarsi būtų itin prislėgtas. Kolinas puolė jam padėti, stengdamasis pataisyti padėtį.

- Žinau, - tarė jis...Visa tai atrodo nerealu, ar ne tiesa? Matote tuos pėdsakus? Tikriausiai negalima jų liesti?

- Ak taip, pėdsakai. Ne, turime būti labai atsargūs, kad jų nesunaikintume.

- Taip ir galvojau, - tarė Kolinas. - Todėl ir nenorėjau, kad kas nors be jūsų artintųsi prie jos. Pamaniau, kad žinote, kaip elgtis.

- Kaip ten bebūtų, - paprieštaravo Puaro, - pirmiausia turime išsiaiškinti, gyva ji ar ne. Ar ne taip?

- Žinoma, - sumišęs patvirtino Maiklas. - Bet mes, matote, galvojome... nenorėjome, noriu pasakyti...

- O, jūs buvote labai atsargūs! Prisiskaitėte detektyvinių romanų. Labai svarbu prie nieko neprisiliesti ir palikti lavoną tokioje padėtyje, kokioje jį radote. Tačiau mes dar nesame įsitikinę, kad ten lavonas. Pagaliau, nors atsargumas ir puiki savybė, pirmiausia reikia paisyti paprasto žmoniškumo. Ar nemanote, kad apie gydytoją reikia pagalvoti pirmiau negu apie policiją?

- Žinoma, taip, - patvirtino netyčia užkluptas Kolinas.

- Mes tiktai pagalvojome, - skubiai pridūrė Maiklas, - pagalvojome, kad pirma geriau jus pakviesti negu ko nors imtis.

- Gerai. Jeigu taip, tai abu čia pastovėkite, - nutarė Puaro, - o aš apeisiu iš kitos pusės, kad nesutrypčiau

pėdakų. Kokie puikūs pėdsakai, tiesa? Ir tokie ryškūs. Vyro ir moteries pėdsakai, vedantys į tą vietą, kur ji guli. Paskui vyriški pėdsakai grįžta atgal, o moters pėdsakų nematyti.

- Gal čia žudiko pėdsakai, kaip galvojate? - užgniaužęs kvapą, spėliojo Kolinas.

- Tikrai, - linktklėjo Puaro, - žudiko pėdsakai. Siaura, ilga pėda ir ne visiškai įprasti batai. Labai įdomūs pėdsakai, manau lengvai atpažįstami. Taip, šie pėdsakai suvaidins svarbų vaidmenį.

Tuo momentu Desmondas ir Sara išėjo iš rūmų ir prisijungė prie jų.

- Ką čia veikiate? - truputį teatrališkai paklausę Desmondas. - Pamačiau jus pro savo miegamojo langą. Kas atsitiko? Dieve mano, kas čia? Panašu, kad... kad...

- Kaip tik taip, - baigė Erkiulis Puaro. - Panašu, kad žmogžudystė ar ne?

Sara, nepajėgdama ištarti nė žodžio, sviedė greitą ir įtarų žvilgsnį į berniukus.

- Jūs norite pasakyti, kad kažkas nužudė mergaitę - pamiršau jos vardą - a, Bridžit? - paklausė Desmondas. - Kas gi galėtų ją nužudyti? Nepanašu į tiesą!

- Daugelis dalykų mums atrodo nepanašūs į tiesą, - tarė Puaro. - Ypač prieš pusryčius. Nesutinkate su manimi? O juk tai vieno iš jūsų klasikų žodžiai: „Šeši negalimi dalykai prieš pusryčius". - Paskui pridūrė: - Prašau manęs palaukti čia.

Atsargiai apeidamas aplinkui, jis prisiartino prie Bridžit ir akimirkai pasilenkė virš kūno. Kolinas ir Maiklas tirtėjo iš tramdomo juoko. Sara priėjo prie jų ir tyliai paklausė:

- Tai čia jūs padarėte?

- Na, Bridžit stipri! - sušnabždėjo Kolinas. - Net nesujudės.

- Niekada nemačiau, kad kas nors atrodytų taip negyvai,

- sumurmėjo Maiklas.

Erkiulis Puaro atsitiesė.

- Tai baisu, - tarė jis. Jo balse pasigirdo jaudulys, kurio anksčiau nebuvo.

Nebegalėdami ilgiau sulaikyti juoko, Maiklas ir Kolinas nusisuko.

Maiklas slopstančiu balsu paklausė:

- Ką... ką dabar daryti?

- Tik viena, - atsakė Puaro. Turime iškviesti policiją. Gal kuris iš jūsų gali tai padaryti, o gal manote, kad reikia man?

- Aš manau, - tarė Kolinas, - aš esu įsitikinęs... o tu kaip siūlai, Maiklai?

- Taip, - linktelėjo Maiklas, - aš irgi manau, kad žaidimas baigtas. - Jis žengė žingsnį pirmyn. Dabar Maiklas atrodė gerokai sutrikęs.

- Prašau mums atleisti, - tarė jis, - tikiuosi, ne itin supykote. Tai buvo tam tikras, galima sakyti, Kalėdų pokštas, ir viskas. Norėjome jums suvaidinti žmogžudystę...

- Norėjote man suvaidinti žmogžudystę? Tokiu atveju, tai... tai...

- Tai tiesiog komedija, kurią jums sugalvojome, - paaiškino Kolinas, - todėl, kad jūs pajustumėte savo stichiją.

- Ak štai kas! - tarė Puaro. - Suprantu. Jūs norėjote iš manęs pasijuokti kaip balandžio pirmąją. Bet šiandien ne balandžio pirmoji, o gruodžo dvidešimt šeštoji.

- Turbūt neturėjome šitaip daryti, - tęsė Kolinas. - Bet... bet juk jūs ne itin supykote, sakykite, mesje Puaro? Bridžit! - sušuko jis.- Kelkis. Tikriausiai sušalai iki gyvo kaulo.

Tačiau figūra ant sniego nejudėjo.

- Keista, - tarė Puaro, - Ji tarsi jūsų ir negirdi. - Susimąstęs jis žvelgė į berniukus. - Sakote, kad pokštas. Ar tuo tikite?

- Žinoma, - Kolino balse pasigirdo nerimas. - Mes negalvojome, kad jai gali kas atsitikti.

- Bet kodėl tada madmuazelė Bridžit neatsistoja?

- Aš irgi negaliu suprasti, - tarė Kolinas.

- Bridžit! Bridžit! - nekantriai pašaukė Sara, - baik kvailioti ir kelkis.

- Mes labai apgailestaujame, mesje Puaro, - vėl prabilo susijaudinęs Kolinas. - Prašom atleisti.

- Jums nėra ko atsiprašyti, - atkirto neįprastu tonu Puaro.

- Ką jūs norite tuo pasakyti? - išplėtė akis Kolinas. Paskui vėl pasisuko į mergaitę. - Bridžit! Bridžit! Kas tau? Kodėl ji nesikelia? Kodėl ji vis dar guli?

Puaro pamojo Desmondui, kad prieitų.

- Misteri Li-Vortli! Prašau čia ateiti...

Desmondas prisiartino.

- Patikrink jos pulsą, - įsakė Puaro.

Desmondas pasilenkė, paėmė Bridžit ranką, apčiuopė riešą.

- Pulso nėra... - išplėštom akim pažvelgė į Puaro. - Jos ranka sustingusi. Dieve mano, ji iš tikrųjų negyva!

Puaro linktelėjo.

- Taip, ji negyva, - patvirtino jis. - Kažkas komediją pavertė tragedija.

- Kažkas? Ką turite galvoje?

- Čia nemaža pėdsakų, vedančių prie madmuazelės kūno ir atgal. Pėdsakai panašūs į tuos, kuriuos palikote jūs, misteri Li-Vortli, eidamas nuo tako iki šios vietos.

Desmondas apsisuko.

- Velniai rautų! Kaltinate mane? MANE? Jūs iš proto išėjote! Kodėl turėčiau ją žudyti?

- Kodėl? Iš tikrųjų kodėl?.. Tuoj pažiūrėsim...

Jis pasilenkė ir labai atsargiai atlenkė nejudrius suspaustus Bridžit pirštus.

Desmondas pradėjo sunkiai alsuoti. Jis žvelgė žemyn netikėdamas savo akimis. Ant mirusios delno gulėjo didelis brangakmenis, savo spalva panašus į rubiną.

- Tai tas prakeiktas daiktas iš pudingo - sušuko jis.

- Tiesa? - paklausė Puaro. - Jūs esate tikras?

- Žinoma.

Desmondas staiga pasilenkė prie Bridžit ir čiupo raudonąjį brangakmenį.

- Jūs neturėjote to daryti, - priekaištingai tarė Puaro. - Negalima nieko liesti.

- Aš juk nepaliečiau kūno, tiesa? O šis daiktas gali prapulti sniege, juk tai įkaltis. Dabar svarbausia, kad kuo greičiau atvažiuotų policija. Einu paskambinsiu.

Jis apsigręžė ir skubiai nubėgo į rūmus. Sara priėjo prie Puaro.

- Nesuprantu, - sušnibždėjo ji. Jos veidas buvo mirtinai išblyškęs. - Nieko nesuprantu. - Ji sugriebė Puaro ranką. - Ką turėjote galvoje, kalbėdamas apie pėdsakus?

- Pažiūrėkite pati madmuazele.

Pirmieji pėdsakai, vedantys prie lavono ir atgal, niekuo nesiskyrė nuo tų, kuriuos paliko Li-Vortlis, kai žengė paskui Puaro.

- Manote, kad tai Desmondas? Visiška nesąmonė!

Tykiame ore staiga aiškiai pasigirdo motoro ūžesys. Visi atsisuko ir pamatė mašiną, kuri didžiuliu greičiu nuo rūmų skriejo centrine alėja. Sara pažino mašiną.

- Tai Desmondas, - tarė ji. - Tai jo mašina. Jis... taip... turbūt jis pats, užuot skambinęs, išvažiavo pakviesti policijos.

Diana Midlton išėjo iš rūmų ir pribėgo prie visų.

- Kas atsitiko? - paklausė ji nutrūkstančiu balsu. - Ką tik Desmondas įbėgo į namus, riktelėjo, kad nužudyta Bridžit, pabandė kažkur skambinti, bet telefonas neveikia. Jis pasakė, kad, galimas daiktas, nupjauti laidai ir belieka tik pačiam važiuoti policijos. Kam policijos?

Puaro neaiškiai mostelėjo.

- Bridžit? - Diana pažvelgė į jį didžiulėmis akimis. - Nejaugi tai buvo ne pokštas? Aš vakar šį tą girdėjau. Jie tarsi rengėsi pasišaipyti iš jūsų, mesje Puaro.

- Taip, - tarė Puaro, - iš pradžių jie iš tikrųjų norėjo

pasijuokti iš manęs. Bet eikime geriau į rūmus, čia galima negyvai sušalti. Vis viena nieko negalime daryti, kol misteris Li-Vortlis nesugrįš su policija.

- Atleiskite, - užprotestavo Kolinas, - negalime čia palikti Bridžit vienos.

- Likdami čia niekuo jai nepadėsime, - švelniai tarė Puaro. - Deja, tai siaubinga tragedija, tačiau mes bejėgiai padėti madmuazelei Bridžit. Eime į rūmus, truputį apšilsime ir galbūt išgersime po puoduką arbatos ar kavos.

Visi paklusniai grįžo į rūmus. Piverelis jau buvo susiruošęs skambinti gongu. Jei jį ir stebino, kad didžioji rūmų gyventojų dalis tokį ankstyvą rytmetį išėjo į lauką ir kad Puaro buvo su pižama ir ant pečių užmestu paltu, tai nė menkiausiu judesiu neparodė savo nuostabos. Nepaisydamas savo garbingo amžiaus, Piverelis liko idealus dvariškis. Jis nematydavo to, ko nereikėdavo.

Visi suėjo į valgomąjį ir susėdo aplink stalą. Kai prieš kiekvieną pradėjo garuoti kavos puodukai ir visi puolė gerti, Puaro tarė:

- Noriu, - pradėjo jis, - papasakoti jums nedidelę istoriją. Neturiu teisės pasakyti visų jos smulkmenų, todėl išdėstysiu tai, kas svarbiausia. Kalbu apie vieną jauną princą, atvykusį į Angliją. Jis atsivežė garsų brangakmenį, kad naujai jį įvertintų ir įteiktų damai, kurią rengiasi vesti. Savo nelaimei, prieš išvykdamas iš Londono, užmezgė draugystę su viena šaunia jaunute mergina. Ši šauni jaunutė dama ne itin domėjosi juo pačiu, užtat ją traukė jo puikusis brangakmenis. Jis taip ją viliojo, kad vieną gražią dieną ji dingo kartu su šia istorine brangenybe, priklausiusia daugelį šimtmečių princo šeimai. Taigi vargšas jaunuolis pateko į pašėlusiai sunkią padėtį. Jam labiausiai rūpėjo, kad nekiltų skandalas, todėl negalėjo kreiptis į policiją. Tada jis atėjo pas mane, Erkiulį Puaro. „Prašau jus, - tarė jis, - grąžinti man mano rubiną". Eh bien, paaiškėja, kad jaunoji dama turi draugą, o šis draugas - atliko keletą

abejotinų operacijų. Jis buvo įsipainiojęs į šantažą, taip pat į brangenybių pardavimą užsienyje. Vykdydamas šias operacijas, jis elgėsi labai protingai. Jį įtardavo, tačiau negalėdavo nieko įrodyti. Sužinojau, kad šis itin vikrus jaunas džentelmenas nutarė švęsti Kalėdas Kings Leisyje. Tuoj pat po brangakmenio pagrobimo šauni jaunutė persona kuriam laikui turėjo dingti iš horizonto, kad jos negalėtų suimti, pateikti jai klausimų ir t.t. Todėl vikrus jaunasis džentelmenas pasistengė viską sutvarkyti taip, kad ji irgi atvažiuotų į Kings Leisį kaip jo sesuo...

Sara ėmė sunkiai alsuoti:

- Negali būti! Jis nedrįstų jos atvesti į mano namus!

- Bet buvo kaip tik taip, - paprieštaravo Puaro. - Padaręs tam tikrą gana nesudėtingą manipuliaciją, aš irgi atvažiavau čia švęsti Kalėdų. Kaip žinote, vaizduojama, kad jaunoji dama ką tik išėjusi iš ligoninės. Atvažiavusi ji jaučiasi kur kas geriau. Tačiau netrukus paaiškėja, kad Kings Leisyje svečiuosis Erkiulis Puaro, gerai žinomas seklys. Ji pradeda panikuoti ir slepia rubiną pirmoje pasitaikiusioje vietoje. Tuoj pat jai vėl pasidaro negera, ir ji gula į lovą. Ji nenori, kad aš ją matyčiau, nes, be abejonės, turiu jos nuotrauką ir galiu atpažinti. Ji pašėlusiai nuobodžiauja, bet nieko negali padaryti - privalo būti savo kambaryje, o „brolis" neša jai maistą.

- O rubinas? - paklausė Maiklas.

- Manau, - tarė Puaro, - kad tuo momentu, kai buvo pranešta, jog aš atvykstu, jaunoji dama triūsė su visais virtuvėje, kvatodama, plepėdama ir maišydama Kalėdų pudingą. Pudingai kepami tam tikruose induose, todėl jaunoji dama rubiną slepia viename iš jų, taigi šitaip rubinas ir įkepamas į pudingą, ne į tą, kuris skiriamas Kalėdoms, - ji puikiai žino, kad jis kepamas specialiame inde. Ji deda rubiną į tą pudingą, kuris skiriamas Naujiesiems metams. Mat rengiasi nelaukdama Naujųjų metų palikti Kings Leisį ir, be abejo, tikisi pasiimti pudingą su savimi. Bet čia kortas

sumaišo atsitiktinumas. Rytmetį, pirmąją Kalėdų dieną, įvyksta netikėtas dalykas. Kalėdų pudingas su visu puošniu indu nukrenta ant akmeninių grindų, indas subyra į šukes. Ką daryti? Mieloji misis Ros ima kitą pudingą ir siunčia į valgomąjį.

- O Viešpatie! - suriko Kolinas. - Ar nenorite pasakyti, jog kai senelis valgė pudingą, jam tarp dantų pakliuvo tikras rubinas?

- Kaip tik taip ir noriu pasakyti, - patvirtino Puaro. - Ir jūs galite įsivaizduoti, ką pajuto misteris Li-Vortlis pamatęs, kad rubinas šiame pudinge. Eh bien, kas toliau? Visi iš eilės apžiūri rubiną, ir man pavyksta nepastebimai jį paslėpti savo kišenėje. Aš tai darau negrabiai, tarsi netyčia. Šiaip ar taip, bet vienas žmogus mane seka. Naktį, kai miegu savo lovoje, jis apieško mano kambarį. Apieško ir mane. Tačiau rubino neranda. Kodėl?

- Todėl, - nenutrūkstančiu balsu sako Maiklas, - kad jį perdavėte Bridžit. Tai turėjote galvoje? Todėl - bet aš ne visai suprantu - noriu pasakyti... Klausykite, kas vis dėlto iš tikrųjų įvyko?

Puaro jam nusišypsojo.

- Eikite į biblioteką, - pasiūlė jis, - ir pažvelgė pro langą. Tai, ką parodysiu, galbūt paaiškins mįslę.

Jis žengė pirmas, kiti juo pasekė.

- Pažvelkite dar kartą, - tarė Puaro, - į nusikaltimo vietą.

Jis mostelėjo į langą. Nuostabos šūksnis vienu metu išsprūdo iš visų lūpų. Bridžit lavono nebesimatė. Neliko nė mažiausio įvykusios tragedijos pėdsako, išskyrus sutryptą sniegą.

- Nejaugi visa tai buvo sapnas? - silpnu balsu paklausė Kolinas. - O gal kas nors nunešė lavoną?

Puaro palingavo galvą. Ir akyse suspindo linksmi žiburėliai.

- Ši istorija, - šypsodamasis tarė jis, - vadinama „Dingusio lavono paslaptimi".

- Dieve mano! - suriko Maiklas. - Mesje Puaro, jūs... Klausykite, juk jis visą laiką vedžioja mus už nosies!

Žiburėliai Puaro akyse dar skaisčiau sužėrėjo.

- Teisybė, mano vaikai, aš irgi iškrėčiau jums mažą pokštą. Mat žinojau apie jūsų nedidelį sąmokslą ir jam priešpriešinau savąjį. Ax, voil[1], madmuazelė Bridžit. Tikiuosi, kad jai nieko bloga neatsitiko pagulėjus ant sniego. Niekada sau neatleisčiau, jeigu ji susirgtų une fluxion de poitrine[2].

Kaip tik tuo momentu Bridžit įėjo į kambarį. Ji vilkėjo šiltu sijonu ir vilnoniu megztiniu... Mergaitė juokėsi.

- Jums į kambarį pasiunčiau une tisane[3], - griežtai tarė Puaro. - Ar išgėrėte?

- Vieno gurkšnio pakako, - nusijuokė Bridžit. - Viskas gerai. Bet sakykite, mesje Puaro, ar gerai suvaidinau savo vaidmenį? Viešpatie, man dar iki šiol tebeskauda ranką nuo varžto, kurį privertėte užsiveržti.

- Jūs buvote puiki, mano mergaite, - užtikrino ją Puaro. - Tiesiog nuostabi! Bet, kaip matote, kiti dar ne viską supranta. Vakar vakare aš užėjau pas madmuazelę Bridžit, pasakiau jai, kad žinau apie jūsų mažąjį complot[4], ir paklausiau, ar sugebės suvaidinti nedidelį vaidmenį. Ji viską padarė kuo puikiausiai. Kad liktų misterio Li-Vortlio pėdsakai, ji slapta pasiskolino jo batus.

Staiga prikimusiu balsu Sara paklausė:

- O kokia viso to įvykio prasmė, mesje Puaro? Kam reikėjo Desmondą pasiųsti policijos? Policininkai dabai įnirš sužinoję, kad čia tiesiog mistifikacija.

Puaro palingavo galvą.

- Bet aš nė akimirkai nesuabejojau, madmuazele, kad

---

1 Štai.

2 Plaučių uždegimas.

3 Žolių nuoviras.

4 Sąmokslas.

misteris Li-Vortlis skubės į policiją, - tarė jis. - Misteriui Li-Vortliui labai neparanku įsimaišyti į tokį nusikaltimą kaip žmogžudystė. Jis visiškai prarado savitvardą ir tegalvojo, kaip atgauti rubiną. Sugriebęs jį, nubėgo į rūmus, suvaidino komediją su telefonu, kuris neva neveikia, sėdo į mašiną ir išdūmė apsimetęs, kad iškvies policiją. Manau, negreit jį vėl išvysime. Kiek žinau, jis turi ypatingų galimybių kuo skubiau palikti Angliją. Juk turi nuosavą lėktuvą, ar ne, madmuazele?

Sara linktelėjo.

- Taip, - patvirtino. - Mes ruošėmės...

Ir ji nutilo.

- Jis norėjo, kad jūs bėgtumėte su juo, tiesa? Eh bien, tai labai patogus būdas išvežti pagrobtą brangakmenį. Jeigu jūs bėgate su mergina, ir tai visi žino, niekas jūsų neįtars, kad ruošiatės išvežti iš šalies dar ir istorinę vertybę. O taip, tai būtų nuostabi maskuotė.

- Aš netikiu, - tarė Sara. - Netikiu nė vienu jūsų pasakojimo žodžiu.

- Tai paklausykite jo sesers, - patarė Puaro linktelėdamas kažkam už jos nugaros.

Ant slenksčio pasirodė platinos spalvos plaukais blondinė su kailių manto. Jos akys žaibavo. Buvo aišku, kad ji nebesivaldo.

- Jo sesuo? Kur gi ne! - riktelėjo ji. - Šis kiaulė man ne brolis! Vadinasi, jis paspruko ir paliko mane vieną srėbti šią košę? Visa tai jis sugalvojo! Jis mane privertė! Tikri pinigai, sakė man, tavęs negaudys bijodami skandalo. Visada galėjau grasinti, kad pasakysiu, esą Alis man dovanojo šitą savo istorinę vertybę. Su Desu Paryžiuje turėjome pasidalyti grobį, o dabar kiaulė pabėgo! Tuoj pat jį nudėčiau! - Ji staiga pasisuko. - Juo greičiau iš čia išvažiuosiu... gal kas gali iškviesti man taksi?

- Mašina jau laukia prie vartų, madmuazele, kad nuvežtų jus į stotį, - tarė Puaro.

- Jūs turbūt apie viską gebate pagalvoti?

- Dažniausiai, - geraširdiškai patvirtino Puaro.

Bet jis dar nebaigė pasakoti. Kai grįžo į valgomąjį įsisodinęs į mašiną tariamąją mis Li-Vortli, Kolinas jau laukė. Jo berniokiškas veidas buvo paniuręs.

- Klausykite, mesje Puaro. O kaip rubinas? Juk nenorite pasakyti, kad leidote jam pabėgti su grobiu?

Puaro apsiniaukė, paraitė ūsus. Atrodė esąs ne savo kailyje.

- Aš dar atgausiu jį, - tarė jis silpnu balsu. - Esama ir kitų galimybių. Aš...

- Na, žinote! - sušuko Maiklas. - Leisti, kad šis niekšingas tipas pavogtų rubiną!

Bridžit buvo kur kas akylesnė.

- Juk jis vėl šaiposi iš jūsų! - sušuko ji. - Atspėjau, mesje Puaro?

- Jeigu norite, padarykime paskutinį triuką, madmuazele. Patikrinkite mano kairiąją kišenę.

Bridžit įkišo ranką į kišenę ir tuoj pat triumfališkai šūktelėjusi ištraukė: visa savo purpurine puikybe ant jos delno žaižaravo didžiulis rubinas.

- Dabar suprantate? - paklausė Puaro. - Tas akmenukas, kurį jūs suspaudėte delne, buvo dirbtinis. Aš atsivežiau jį iš Londono, jei pasitaikytų proga pakeisti į originalą. Aišku? Mes nenorėjome skandalo. Mesje Desmondas pasistengs rubino atsikratyti Paryžiuje, Belgijoje arba kitur, kur turi ryšių, ir tada paaiškės, jog brangakmenis netikras. Kas gali būti įdomiau? Viskas baigiasi kuo sėkmingiausiai: mes išvengsime skandalo, mano princas atgauna savo rubiną, grįžta namo ir sudaro sėkmingą ir, tikėkimės, laimingą santuoką. Viskas baigiasi geruoju.

- Tiktai ne man, - sušnibždėjo Sara.

Ji kalbėjo taip tyliai, kad jos niekas neišgirdo, išskyrus Puaro.

- Jūs klystate, madmuazele Sara, - paprieštaravo jis. -

Jūs įsigijote patirties, o patirtis visada praverčia. Linkiu laimės ateityje.

- Ačiū už gerą žodį, - tiek tepasakė Sara.

- Bet klausykite, mesje Puaro, - suraukdamas antakius, kreipėsi į jį Kolinas. - Kaip sužinojote apie spektaklį, kurį ruošėmės jums suvaidinti?

- Privalau viską žinoti - tokia mano profesija, - pakrutinęs ūsus, atsakė Erkiulis Puaro.

- Žinoma, bet aš vis viena nesuprantu, kaip jums tai pavyko? Galbūt kuris iš mūsų prasitarė, papasakojo?

- Ne, ne.

- Tai kaip? Sakykite.

Visi kiti irgi palaikė:

- Prašom pasakyti!

- Tikėkite, neverta, - pasipriešino Puaro. - Jeigu papasakosiu, kaip viskas vyko, jums bus neįdomu. Lygiai taip, kai iliuzionistas papasakoja, kaip jis daro savo triukus. Tai visuomet nuobodu.

- Papasakokite, mesje Puaro! Prašom papasakoti.

- Jūs iš tikrųjų norite, kad atskleisčiau jums paskutinę paslaptį?

- Prašome papasakoti.

- Ak, nemanau, kad reikia papasakoti. Nusivilsite.

- Prašome, mesje Puaro. Kaip jūs sužinojote?

- Na gerai. Matote, užvakar aš ilsėjausi sėdėdamas prie bibliotekos lango. Užsnūdau, o kai nubudau, išgirdau, kaip jūs svarstėte savo planą kieme po langu.

- Ir tai viskas? - nepatenkintas sušuko Kolinas. - Kaip paprasta!

- Argi ne? - šypsodamasis tarė Puaro. - Matote, iš tikrųjų nusivylėte.

- Ką gi, - tarė Maiklas, - šiaip ar taip, dabar viską žinome:

- Jūs taip manote? - panosėje sumurmėjo Puaro. - Aš, deja, ne viską žinau. Aš, kurio profesija reikalauja, kad žinočiau viską.

Jis išėjo į holą kraipydamas galvą. Galbūt dvidešimtąjį kartą ištraukė iš kišenės suglamžytą popieriaus lapelį:
NEVALGYKITE NĖ KASNELIO KALĖDŲ PUDINGO. JUMS GERA LINKINTIS.

Erkiulis Puaro ir toliau kraipė galvą. Jis, kuris viską pasaulyje galėjo paaiškinti, nepajėgė perkąsti šio lapelio. Koks pažeminimas! Kodėl rašė? Kol neišsiaiškins, tol nė valandėlei ramybės. Netikėtai jo susimąstymą nutraukę kažkoks keistas garsas. Puaro žvilgtelėjo žemyn. Ant grindų priešais jį klūpėjo būtybė pakulų spalvos plaukais, apsirengusi gėlėtu chalatu, rankose laikydama šepetį ir samtį. Plačiai atmerktomis plačiomis akimis ji spoksojo į popierėlį Puaro rankose.

- O, sere, - sudejavo būtybė, - O, sere. Prašau jus, sere.

- Kas jūs, mon enfant[1]? - maloniai paklausė Puaro.

- Eni Beits, sere, jūsų paslaugoms, sere. Aš čia esu, kad padėčiau misis Ros. Patikėkite, sere, nenorėjau daryti nieko, ko neturėčiau daryti. Turėjau pačius geriausius ketinimus, sere. Norėjau jums gera.

Ir čia Puaro toptelėjo galvon, - jis parodė purviną popieriaus lapelį:

- Čia jūs rašėte, Eni?

- Aš nieko bloga negalvojau. Iš tikrųjų nieko.

- Be abejonės, žinau, Eni, - nusišypsojo jai. - O dabar papasakokite man. Kodėl taip parašėte?

- Tik dėl tų dviejų, sere. Dėl misterio Li-Vortlio ir jo sesers. Nors, be abejo, ji jokia jam sesuo. Niekas tuo netikėjo. Ir nė trupučio ji nesirgo. Mes viską supratome. Galvojome - visi galvojome - kad čia dedasi kažkokie keisti dalykai. Aš jums viską sąžiningai pasakysiu, sere. Buvau jos vonioje, kabinau švarius rankšluosčius ir kai ką girdėjau. Jis buvo jos kambaryje, jiedu kalbėjosi. Viską girdėjau iki paskutinio žodžio. „Šitas seklys, - sakė jis, - šitas tipas Puaro ruošiasi

---

[1] Mano vaike.

čia atvažiuoti. Turime ką nors daryti. Reikia kuo skubiau jį pašalinti". Paskui jis pritildė balsą ir pridūrė bjauriu ir piktu tonu: „Kur tu jį padėjai?" O ji atsakė: „Pudinge". Sere, mano širdis taip ir apmirė. Atrodė, kad ji tuoj tuoj sustos plakti. Pagalvojau, kad jie nori jus nunuodyti įberdami nuodų į Kalėdų pudingą. Tiesiog nežinojau, ką daryti! Misis Ros net nesiklausytų manęs. Tada sugalvojau jus įspėti. Parašiau popierėlį ir padėjau jums ant pagalvės, kad rastumėte, kai eisite miegoti.

Eni nutilo, kad atgautų kvapą. Puaro žvelgė į ją rimtu ir skvarbiu žvilgsniu.

- Manau, jūs pernelyg mėgstate detektyvinius filmus, Eni, - pagaliau tarė jis, - o galbūt ir televiziją. Bet svarbiausia, kad jūs turite gerą širdį, esate puiki mergina. Kai grįšiu į Londoną, atsiųsiu jums dovanėlę.

- Ačiū, sere. Labai jums dėkoju, sere.

- Kokią dovaną norėtumėte gauti, Eni?

- Ar galiu prašyti visko, ko įsigeisiu? Bet kokios dovanos?

- Taip, - atsargiai atsakė Puaro, - žinoma, tik protingai.

- O sere, ar galėtumėte man nupirkti krepšelį kosmetikai? Tikrą, madingą kosmetikos krepšelį, tokį pat puošnų, kaip misterio Li-Vortlio sesers, kuri iš tikrųjų nėra jo sesuo?

- Gerai, - tarė Puaro, - manau, kad jums padėsiu. Nuostabus dalykas, - tęsė jis susimąstęs. - Neseniai lankiausi muziejuje, mačiau senovės Babilono eksponatus ir kitus tūkstantmetės senovės daiktus. Tai štai aš ten mačiau krepšelį kosmetikai. Neįtikėtinas atkaklumas. O moterys!

- Nesuprantu, sere.

- Nieko, nieko, aš čia pats sau šneku. Jūs gausite krepšelį, mano mažyte.

- Labai ačiū, sere. Labai jums dėkoju, sere.

Eni dingo kupina džiaugsmo. Puaro patenkintas palingavo galvą ir pažvelgė jai įkandin.

- Taip, - sumurmėjo jis po nosimi. - O dabar laikas išvažiuoti, jau viską padariau.

Netikėtai dvi švelnios rankutės apkabino jo kaklą.

- Ar negalėtumėte atsistoti tiesiai po amalu? - paklausė Bridžit.

Erkiulis Puaro buvo labai patenkintas. Jis puikiai praleido Kalėdas Kings Leisyje.

ŠOKĖJOS KAROLIAI

Parapijos dvasininko žmona, spausdama rankose chrizantemų glėbį, pasirodė iš už savo namo, prisišliejusio prie bažnyčios, kampo. Riebios sodo žemės gumulai buvo tirštai aplipę jos griozdiškus batus; ant nosies tamsavo tos pačios žemės taškai, bet ji jų nepastebėjo.

Ji gerokai sugaišo, kol atidarė surūdijusius vartus, besilaikančius tik ant vieno vyrio. Vėjo šuoras prispaudė jos aptrintą fetrinę skrybėlę, dar labiau atlenkdamas kraštus.

- Kad tave kur galas, - tarė Banč.

Pagauti entuziazmo, kurį sukėlė mažylės gimimas, tėvai jai davė poetišką Dianos vardą, tačiau niekas nuo pat jaunystės jos kitaip nevadino kaip Banč. Apglėbusi chrizantemas, ji perkirto bažnyčios kiemą ir priėjo prie Dievo namų durų.

Lapkričio oras buvo drėgnas ir šiltas. Dangumi lėkė debesys, kai kur nušvisdavo žydros properšos. Bažnyčioje buvo tamsu ir šalta - ją kūreno tik pamaldų metu.

- Brrr! - pašiurpusi net suvirpėjo Banč. - Reikės paskubėti, jeigu nenoriu čia sušalti iki gyvo kaulo.

Negaišuodama, kaip jau seniai buvo įpratusi, ji surinko visa, ko reikėjo - vazas, ąsočius su vandeniu, pakišalus po gėlėmis. Norėčiau, kad būtų lelijų, - pagalvojo Banč. - Jau taip įkyrėjo šitos nusmurgusios chrizantemos.

Vikrūs Banč pirštai tvarkingai sumerkė gėles, ir bažnyčios puošimas buvo baigtas. Jis nepasižymėjo nei originalumu, nei artistiškumu, bet ir pati Banč Harmon nebuvo nei originali, nei artistiška. Tačiau gėlės teikė bažnyčiai jaukumo ir svetingumo. Atsargiai nešdama vazas, Banč prisiartino prie šoninio altoriaus. Tuo momentu nušvito saulė. Jos spinduliai prasimušė pro mėlynai raudoną vitražą, puošusį

rytų pusės langą, Viktorijos laikų turtingo parapijiečio dovaną. Įspūdis buvo netikėtas ir nuostabiai ryškus. Kaip brangakmeniai, - pagalvojo Banč. Staiga ji sustojo žvelgdama tiesiai prieš save. Ant altoriaus laiptelių gulėjo kažkokia tamsi susirietusi figūra. Stengdamasi nesulamdyti gėlių, Banč padėjo jas ant grindų, priėjo arčiau ir pasilenkė. Ten gulėjo kniūbsčias vyriškis. Banč atsiklaupė šalia ir palengva apvertė jį aukštielniką. Jos pirštai suėmė riešą; pulsas buvo toks silpnas ir neritmingas, kad neleido abejoti, kaip ir žalsvai pilkas veidas, - Banč suprato: žmogus miršta.

Jam galėjai duoti keturiasdešimt penkerius metus; apsirengęs panešiotu tamsiu kostiumu. Nuleidusi jo bejėgę ranką, kurią buvo pakėlusi, kad patikrintų pulsą, Banč pažvelgė į kitą žmogaus ranką: vyriškis ją laikė suspaudęs į kumštį ant krūtinės. Banč įsižiūrėjo ir išvydo tarsi tvarstį ar skarelę, kuri stipriai veržė prie krūtinės jo pirštus. Aplinkui ranką ant palto tamsavo rudos dėmės, išdžiūvęs kraujas, susigaudė Banč. Ji atsitūpė ir susimąstė.

Iki tol užmerktos žmogaus akys netikėtai atsimerkė ir įsmigo į Banč veidą. Jo žvilgsnis nebuvo klajojantis, nesąmoningas, o atrodė gyvas ir nuovokus. Sujudėjo lūpos; pasilenkusi Banč išgirdo tiktai vieną žodį:

- Slėptuvė.

Jai pasirodė, kad silpna šypsena nušvietė žmogaus veidą, kai jis iškvėpė šį žodį. Nebuvo abejonės, ką jis sakė, nes netrukus pakartojo:

- Šventoji... slėptuvė.

Paskui žmogus tykiai, tęsiamai atsiduso, akys užsimerkė. Banč vėl užčiuopė jo pulsą. Jis vis dar tvksėjo, bet silpo ir darėsi neritmiškas. Banč ryžtingai atsistojo:

- Nejudėkite, - tarė ji, - ir nebandykite stoti. Einu šaukti pagalbos.

Žmogus vėl atsimerkė; dabar jo žvilgsnis pagavo džiaugsmingus spindulius, besiskverbiančius pro langą. Kažką jis sumurmėjo, bet Banč nesuprato. Nustebusi ji

pagalvojo, kad vardą.

- Džulianas? - perklausė ji. - Jūs atėjote čia susitikti su Džulianu?

Atsakymo nebuvo, vyriškis gulėjo užsimerkęs, lėtai ir sunkiai iš jo krūtinės veržėsi oras.

Banč apsisuko ir išsiskubino iš bažnyčios. Žvilgtelėjusi į savo laikrodį, patenkinta linktelėjo galvą; daktaras Grifitsas taip anksti dar negalėjo išeiti. Jo namai stovėjo du žingsniai nuo bažnyčios. Nei skambinusi, nei beldusi nuskubėjo per priimamąjį tiesiog į kabinetą.

- Jums reikės tuoj pat eiti su manimi, misteri Grifitsai, - tarė Banč. - Bažnyčioje miršta žmogus.

Po kelių minučių, paviršutiniškai apžiūrėjęs mirštantįjį, daktaras atsistojo.

- Ar galima jį nešti į jūsų namus? - paklausė jis. - Man būtų kur kas patogiau jį ten apžiūrėti, nors, tiesą sakant, vilčių vis tiek nebėra.

- Žinoma, - atsakė Banč. - Aš eisiu pirma, kad viską paruoščiau, ir atsiųsiu Harperį ir Džonsą Jie padės jums pernešti žmogų.

- Ačiū, aš paskambinsiu iš jūsų, kad atsiųstų greitąja pagalbą, bet bijau, kol ji atvažiuos...

Jis nebaigė sakyti.

- Vidinis kraujo išsiliejimas? - paklausė Banč.

Daktaras linktelėjo.

- O kaip jis čia pateko? - susidomėjo jis.

- Turbūt gulėjo visą naktį, - pagalvojusi atsakė Banč. - Harperis atrakina bažnyčią rytais eidamas į darbą, bet paprastai į vidų neužsuka.

Po penkių minučių daktaras Grifitsas, padėjęs telefono ragelį ir grįžęs į kambarį, kur ant skubiai paruoštos kanapos gulėjo sužeistasis, rado Banč, atnešusią dubenį vandens ir tvarkančią žmogų apžiūrai.

- Viskas gerai, - tarė Grifitsas, - aš iškviečiau greitąją pagalbą ir pranešiau policijai.

Jis stovėjo paniuręs ir žvelgė į mirštantįjį. Tas gulėjo užsimerkęs, kairioji jo ranka konvulsiškai susigniauždavo ir atsigniauždavo.

- Į jį šauta, - tarė Grifitsas, - be to, iš labai arti. - Jis sulankstė savo nosinę ir užkimšo žaizdą, kad sustotų tekėjęs kraujas.

- Ar jis po to dar galėjo toli nueiti? - paklausė Banč.

- O taip, tai visai įmanoma. Žinomi atvejai, kai mirtinai sužeisti žmonės pakildavo ir eidavo tarsi niekur nieko, o po penkių ar dešimties minučių netikėtai krisdavo. Todėl negalima teigti, kad į jį šovė bažnyčioje. O ne, tai galėjo įvykti ir netoli nuo jos. Žinoma, ne išimtis, kad jis galėjo pats į save šauti, numesti revolverį, o paskui šlitinėdamas pasiekti bažnyčią. Bet nesuprantu, kodėl jis nuėjo ten, o ne į jūsų namus.

- Į šį klausimą galiu atsakyti, - tarė Banč. - Jis pats paaiškino savo poelgį sakydamas „Šventoji slėptuvė".

Daktaras nustebęs pažvelgė į ją:

- Šventoji slėptuvė?

- O štai ir Džulianas, - tarė Banč, išgirdusi hole vyro žingsnius. - Džulianai! Ateik čia.

Pastorius Džulianas Harmonas įėjo į kambarį. Jis atrodė kur kas vyresnis negu buvo iš tikrųjų, nes elgėsi droviai kaip ir visi mokslininkai bei „knygiai".

- Viešpatie Dieve! - sušuko jis, su nuostaba žvelgdamas į chirurginius instrumentus ir figūrą, gulinčią ant kanapos.

Banč, kaip ir visada, paaiškino lakoniškai:

- Radau jį mirštantį bažnyčioje. Į jį šauta. Tu jį pažįsti, Džulianai? Man pasirodė, kad jis ištarė tavo vardą.

Pastorius priėjo prie kanapos ir atidžiai pažvelgė į mirštantįjį.

- Vargšelis, - tarė jis ir palingavo galvą. - Ne, nepažįstu jo. Aš bemaž tikiu, kad niekada anksčiau jo nemačiau.

Tą akimirką mirštantysis vėl atsimerkė. Jis pažvelgė į gydytoją, į Džulianą Harmoną, paskui į jo žmoną ir įrėmė

į ją žvilgsnį. Grifitsas žingtelėjo pirmyn:

- Ar negalėtumėte mums pasakyti... - atkakliai pradėjo jis.

Tačiau žmogus, neatitraukdamas akių nuo Banč, tarė silpnu balsu:

- Prašau jus, prašau jus... - Po to drebulys perbėgo per kūną, ir žmogus mirė...

Seržantas Heisas įsikando pieštuką ir atvertė savo bloknoto naują puslapį.

- Tai viskas, ką jūs galite man pasakyti, misis Harmon?

- Taip, viskas, atsakė Banč... - O štai daiktai iš jo palto kišenių.

Ant stalo prie seržanto alkūnės gulėjo: piniginė, senas laikrodis su pusiau nusitrynusiais inicialais „V. S." ir atgalinis bilietas į Londoną.

- Ar sužinojote, kas jis toks? - paklausė Banč.

- Kažkokie misteris ir misis Eklsai paskambino į policiją. Mirusysis, regis, buvo jos brolis. Jo pavardė Sendburnas. Jų žodžiais, jo sveikata ir nervai jau seniai pašliję. Pastarosiomis dienomis jam pasidarė blogiau. Užvakar jis išėjo iš namų ir negrįžo. Pasiėmė revolverį.

- Jis atvažiavo čia ir nusišovė? - paklausė Banč. - Bet kodėl?

- Matote, jis sirgo depresija...

Banč nutraukė jį:

- Aš ne tai turėjau galvoje, aš klausiau, kodėl būtent čia?

Į šį klausimą seržantas Heisas, matyt, negalėjo atsakyti. Išsisukinėdamas tarė:

- Jis atvažiavo penktos valandos autobusu.

- Taip, - vėl prabilo Banč. - Bet kodėl?

- Nežinau, misis Harmon, - prisipažino seržantas. - Negaliu paaiškinti. Kai psichikos pusiausvyra pažeista...

Banč baigė už jį:

- Tai žmogus gali šitai padaryti kur papuola. Ir vis dėlto aš nesuprantu, kodėl reikėjo važiuoti į tokią tolybę. Juk jis nieko čia nepažinojo, ar ne tiesa?

- Šiaip ar taip, mums kol kas nepavyko nustatyti, ar turėjo jis čia pažįstamų, - tarė seržantas. Jis kaltai kostelėjo ir stodamasis pridūrė: - Gali būti, kad misteris ir misis Eklsai atvažiuos ir užeis pas jus, madam, jeigu neprieštarausite.

- Be abejo, neprieštarausiu, - atsakė Banč. - Tai visiškai normalu. Žinoma, norėčiau žinoti daugiau, juk bemaž neturiu ko jiems pasakyti.

- Aš einu, - tarė seržantas.

- Vienas dalykas mane ramina, - baigė Banč. - Ačiū Dievui, kad tai buvo ne žmogžudystė.

Prie pastoriaus namų vartų privažiavo mašina. Pažvelgęs į ją, seržantas tarė:

- Atrodo, kad atvažiavo misteris ir misis Eklsai, madam, pasikalbėti su jumis.

Banč visa įsitempė, laukdama sunkaus, kaip ji spėjo, išbandymo.

- Šiaip ar taip, jeigu prisireiks, - nuramino save, - galiu pasikviesti pagalbon Džulianą. Niekas geriau už pastorių nemoka paguosti žmonių, patyrusių tokią netektį.

Tiesą sakant, Banč būtų sunkiai apibūdinusi, kokius įsivaizdavo misterį ir misis Eklsus, bet, sveikindamasi su jais ji negalėjo nuslopinti savo nuostabos. Misteris Eklsas krito į akį įspūdingais matmenimis ir raudonu veidu. Įprastomis aplinkybėmis jis tikriausiai buvo linksmas ir energingas žmogus. Misis Ekls išvaizdoje galėjai užčiuopti kažką vulgaraus. Jos burna buvo maža, negera, sučiauptomis lūpomis, balsas - plonas ir spygus.

- Ar galite įsivaizduoti, misis Harmon, - tarė ji, - koks tai buvo baisus smūgis?

- O taip, suprantu, - atsakė Banč. - Prašau sėstis. Ar galiu pasiūlyti... Arbatos, regis, dar per anksti...

Misteris Eklsas atsainiai mostelėjo savo putlia ranka.

- Ne, ne, ačiū jums, nieko nereikia, - tarė jis. - Jūs labai gera. Mes tiesiog norėjome... kaip čia pasakius... paklausti, ką kalbėjo vargšelis Viljamas, na, ir visa kita. Suprantate?

- Jis daug keliavo, - paaiškino misis Ekls, - bijau, kad turėjo kokių nors sunkių išgyvenimų. Nuo to laiko, kai grįžo namo, vis buvo tylus ir prislėgtas; kalbėjo, kad šiame pasaulyje neįmanoma gyventi, kad jo niekas nelaukia ateityje. Vargšas Bilis, jis visada greitai puldavo į neviltį.

Banč tylėdama žvelgė į abu.

- Jis išsinešė mano vyro revolverį, - tęsė misis Ekls, - o mes net neįtarėme. Paskui, pasirodo, čia atvažiavo autobusu. Vadinasi, nenorėjo šito daryti mūsų namuose. Mano nuomone, tai kilnus jo poelgis. - Vargšas žmogus, - atsiduso Eklsas. - Niekada nereikia nieko smerkti.

Po trumpos pauzės misteris Eklsas paklausė:

- Ar nepaliko jis kokio nors raštelio? Paskutinio atsiprašymo ar ko nors panašaus?

Jo blizgančios, švino spalvos akys sekė Banč. Misis Ekls irgi pasilenkė pirmyn, su aiškiai regimu nekantrumu laukdama atsakymo.

- Ne, - tyliai ištarė Banč, - mirdamas jis atėjo į bažnyčią, į šventąją slėptuvę, kaip jis kalbėjo.

Misis Ekls nustebusi dar kartą paklausė.

- Į šventąją slėptuvę? Nesuprantu...

Misteris Eklsas nekantriai ją nutraukė:

- Į šventyklą, mano mieloji, į šventyklą. Štai ką turi galvoje pastoriaus žmona. Juk savižudybė laikoma nuodėme. Jis turbūt norėjo pasimelsti už savo nuodėmę.

- Prieš pat mirdamas, - pridūrė Banč, - jis bandė kažką sakyti. Tik pradėjo: „Prašau jus...“, bet nebaigė.

Misis Ekls pakėlė nosinę prie akių ir šniurkštelėjo nosimi.

- Dieve mano, - sudejavo ji, - kaip baisu!

- Susitvardyk, Pam, - tarė jos vyras. - Nesinervink taip.

Nieko nebepadarysi. Vargšas Bilis. Šiaip ar taip, dabar jis nusiramino. Labai jums dėkojame, misis Harmon. Tikiuosi, kad nelabai jums sutrukdėme. Mes suprantame, jog pastoriaus žmona turi daug reikalų.

Atsisveikindami paspaudė jai ranką. Paskui Eklsas netikėtai atsisuko ir paklausė:

- Ak, štai dar kas: jo paltas turbūt liko pas jus?

Banč apsiniaukė:

- Jo paltas?

Misis Ekls paaiškino:

- Žinote, norėtume paimti visus jo daiktus. Atminčiai.

- Jo kišenėse buvo laikrodis, piniginė ir geležinkelio bilietas, - tarė Banč. -Daugiau nieko. Viską atidaviau seržantui Heisui.

- Tada viskas gerai, - nusileido misteris Eklsas. Tikiuosi, seržantas atiduos tuos daiktus. Viljamo dokumentai turbūt piniginėje?

- Piniginėje buvo tik vienas svaras, - tarė Banč. - Daugiau nieko.

- O laiškų neradote? Ar šiaip ko nors?

Banč papurtė galvą.

- Ką gi, dar sykį ačiū, misis Harmon. O paltą, kuriuo jis buvo apsirengęs, turbūt irgi paėmė seržantas?

Banč suraukė antakius, matyt, stengdamasi prisiminti.

- Ne, - tarė ji. - Atrodo... Leiskite prisiminti. Aš padėjau daktarui nuvilkti paltą, kad būtų patogiau apžiūrėti žaizdą. - Ji apmetė kambarį išsiblaškiusiu žvilgsniu. - Turbūt jį užnešiau aukštyn kartu su dubeniu ir rankšluosčiais.

- Jeigu neprieštaraujate, misis Harmon... Norėtume paimti jo paltą, paskutinį rūbą, kurį vargšas nešiojo. Mano žmona labai sentimentali, jai tai turi didelę reikšmę.

- Žinoma, - tarė Banč. - Jeigu norite, aš pirmiau jį nunešiu į valyklą. Jis... jis visas kraujuotas.

- O ne, ne, ne, tai visai nesvarbu!

Banč vėl susimąstė.

- Kur aš jį nukišau?.. Atleiskite, aš tuoj pat.

Ji užlipo aukštyn; praėjo keletas minučių, kol uždususi grįžo atgal.

- Prašau atleisti, turbūt mano ateinanti tarnaitė įbruko jį tarp kitų daiktų, paruoštų valyti, todėl teko ilgai ieškoti. Štai jis. Suvyniosiu į popierių.

Nekreipdama dėmesio į jų prieštaravimus, ji supakavo paltą. Eklsai labai dėkodami atsisveikino ir pagaliau išėjo.

Banč neskubėdama grįžo atagal ir per holą nuėjo į vyro kabinetą. Pastorius Džulianas Harmonas pakėlė į ją akis, jo veide atsispindėjo giedrėjanti nuotaika. Jis rašė eilinį pamokslą ir ėmė nuogąstauti, kad perdėtas dėmesys Kiro viešpatavimo epochos politiniams Judėjos ir Persijos santykiams bus jį gerokai išmušęs iš vėžių.

- Klausau, brangioji, - tarė viltingu balsu.

- Džulianai, paklausė Banč, - kaip tu galvoji, kodėl tas žmogus sakė „šventoji slėptuvė“?

Džulianas Harmonas, naudodamasis pasitaikiusia proga, pamokslą atidėjo į šalį.

- Na štai, - pradėjo jis, - romėnų ir graikų šventyklose būdavo patalpos cella, kurioje stovėdavo kokios nors dievybės statula. Ten ateidavo žmonės, norėdavusieji pasislėpti nuo persekiojimo. Lotyniškas žodis ara - altorius - irgi turi gynimo, globojimo reikšmę. Mūsų eros 399 metais, - tęsė jis vis labiau įsijausdamas, - teisė slėptis krikščionių bažnyčiose buvo galutinai ir aiškiai pripažinta. Anglijoje pačią anksčiausią užuominą apie teisę slėptis randame įstatymų kodekse, kurį 600 metais išleido Etelbertas...

Jis dar kurį laiką aiškino, bet, kaip dažnai atsitikdavo, Banč nustojo klausytis jo mokslinių išvedžiojimų.

Pasilenkusi pabučiavo vyrui į nosies galiuką. Pastorius pasijuto tarsi šuo, įtikęs šeimininkei už tai, kad vikriai padarė ypač sunkų triuką.

- Buvo atėję Eklsai, - pasakė Banč.

Pastorius suraukė kaktą:

- Eklsai? Kažkodėl neprisimenu...

- Tu jų nepažįsti. Tai sesuo žmogaus, kurį radau bažnyčioje, ir jos vyras.

- O kodėl nepakvietei manęs, mieloji?

- Nebuvo jokio reikalo, - tarė Banč, - jų nereikėjo guosti. Štai ko noriu tavęs paklausti Džulianai. Jeigu aš tau rytoj orkaitėje palikčiau pietus, ar galėtum vienas pabūti? Norėčiau nuvažiuoti Londonan į aukcioną.

- Į aukcioną? Ką jis reiškia?

- Matai, mielasis, Berouzo ir Protmano parduotuvėje išparduodami baltiniai, na žinai, paklodės, staltiesės, rankšluosčiai. Galva neišneša, ką mes veikiame su rankšluosčiais ir pašluostėmis, bet jie baisiai greit susidėvi. Be to, - susimąsčiusi ji pridūrė, - noriu pamatyti tetą Džein.

Šauni sena dama mis Džein Marpl, apie kurią kalbėjo Banč, pastaruoju metu mėgavosi sostinės gyvenimu, patogiai įsitaisiusi poros savaičių viešnagei pas londonišką giminaitį.

- Kaip puiku iš mielojo Reimondo pusės, - pasakė ji. - Su Džoan jis išskrido dviem savaitėms į Ameriką ir būtinai norėjo, kad tuo metu pagyvenčiau jo bute. O dabar, brangioji Banč, pasakok, kas tave neramina.

Banč buvo mylima mis Marpl krikštadukte. Senoji dama su pasitenkinimu žvelgė į numylėtinę, o ta, negrabiai nustūmusi ant pakaušio savo geriausią skrybėlę, ėmė dėstyti vakarykščius įvykius.

Banč papasakojo trumpai ir labai tiksliai. Kai baigė, mis Marpl supratingai linktelėjo galvą.

- Aišku, - tarė ji, - viskas aišku.

- Štai kodėl aš ir norėjau jus pamatyti, - paaiškino Banč. - Mat pati esu ne itin protinga...

- Užtikrinu tave, mano brangioji...

- Ne, ne; šiaip ar taip, ne tokia protinga kaip Džulianas.

- Džulianas, be abejo, turi stiprų intelektą, - sutiko mis Marpl.

- Taigi. Džulianas turi stiprų intelektą, bet, kita vertus, aš nestokoju blaivaus proto.

- Taip, Banč, tu tikrai išsiskiri blaiviu protu, tu išties protinga.

- Matote, po teisybei, nežinau, kaip turėčiau elgtis. Pasitarti su Džulianu? Bet jis tokių tvirtų moralinių principų...

Mis Marpl, regis, puikiausiai suprato šių žodžių prasmę, nes patvirtino:

- Žinau, ką tu turi galvoje, brangioji. Mes, moterys... apskritai mes kažkaip kitaip viską suprantam. Tu man papasakojai, - tęsė ji, - kaip viskas vyko, bet iš pradžių noriu kuo tiksliausiai žinoti, ką apie tai galvoji.

- Aš visą laiką jaučiu, kad mane apgaudinėja, - tarė Banč. - Pasislėpęs bažnyčioje vyras, kaip ir Džulianas, žinojo apie teisę slėptis bažnyčioje. Tai, be abejo, apsiskaitęs ir išsilavinęs žmogus. Jeigu jis pats būtų į save šovęs, tai nebūtų bandęs pasiekti bažnyčios ir nekalbėtų apie slėptuvę. Tik bažnyčioje esate saugus. Jūsų persekiotojai ten bejėgiai. Buvo laikas, kai net įstatymai nieko negalėjo padaryti.

Ji nukreipė klausiantį žvilgsnį į mis Marpl. Ta linktelėjo, o Banč tęsė:

- Štai Eklsai man pasirodė visiškai nepanašūs į jį, šiurkštūs ir nemokšos. Štai dar kas. Ant velionio laikrodžio užpakalinio dangtelio yra inicialai „V. S." O viduje - aš buvau atidariusi - labai smulkiom raidelėm išgraviruota „Volteriui nuo tėvo" ir data. Volteriui. O Eliksai visą laiką apie jį kalbėjo kaip apie Viljamą ar Bilį.

Mis Marpl norėjo įsiterpti, bet Banč paskubėjo baigti:

- Taip, puikiai žinau, kad daugelį žmonių vadina ne tikruoju vardu, kuris jiems duotas krikštijant. Pasitaiko, kad berniuką ima pravardžiuoti „Storuoju" arba „Rudžiu", arba dar kaip nors, - visi žino, kad tai pravardė. Bet tikra

sesuo neims vadinti Biliu, jeigu tikrasis vardas Volteris.

- Nori pasakyti, kad ji jam ne sesuo?

- Esu įsitikinusi. Jie abu bjaurūs. Jie tiesiog nutarė pasigviežti jo daiktus ir sužinoti, ar jis ko nors nepasakė prieš mirtį. Kai pasakiau, kad ne, jie aiškiai pajuto palengvėjimą. Manau, - apibendrino Banč, - kad Eklsas šovė į jį.

- Žmogžudystė? - paklausė mis Marpl.

- Taip, žmogžudystė, - patvirtino Banč. - Todėl ir atėjau pas jus, brangioji.

Nieko nenutuokiančiam žmogui Banč žodžiai galėtų pasirodyti mįslingi, bet tam tikruose sluoksniuose mis Marpl gebėjimas išsiaiškinti žmogžudystes buvo labai gerai žinomas.

- Jis man prieš mirdamas pasakė „prašau jus", - pridūrė Banč.- Jis norėjo, kad aš dėl jo kažką padaryčiau. Tačiau neturiu nė menkiausio supratimo, ką jis norėjo pasakyti, ir tai baisu.

Mis Marpl keletą minučių mąstė, paskui davė klausimą, kuris jaudino ir Banč:

- Bet kodėl apskritai jis ten važiavo?

- Norite pasakyti, kad jeigu jam reikėjo slėptuvės, tai ją galėjo rasti bet kurioje bažnyčioje? Nebuvo jokio reikalo važiuoti į tokį užkampį.

- Vadinasi, jis turėjo kažkokį tikslą, - pareiškė mis Marpl. - Jis buvo numatęs su kažkuo susitikti. Čiping Kleghornas - eilinė vietovė, Banč. Ar tau nešovė į galvą, su kuo jis norėjo susitikti ?

Banč mintimis perbėgo visus savo kaimo gyventojus, paskui neryžtingai papurtė galvą.

- Tiesą sakant, - tarė ji, - su bet kuo.

- Jis neminėjo jokio vardo?

Jis ištarė kažką panašaus į Džiulianą, bet galbūt man tik tai pasigirdo. Galėtų būti ir Džiulija. Bet Čiping Kleghorne, kiek žinau, nėra nė vienos Džulijos.

Banč susikaupė stengdamasi atsiminti tą sceną. Vyriškis ant altoriaus laiptelių, šviesos srautas pro langą, mėlyni ir raudoni vitražo stiklai, žėrintys kaip brangenybės.

- Brangenybės[1]! - netikėtai sušuko Banč. Galbūt jis sakė „brangenybės"? Šviesa, sklindanti pro langą, priminė išbarstytus brangakmenius.

- Brangenybės? - susimąsčiusi pakartojo mis Marpl.

- O dabar, - tęsė Banč, - apie svarbiausius dalykus, apie tai, dėl ko aš šiandien pas jus atvažiavau. Eklsai labai jau atkakliai reikalavo jo palto. Mes su daktaru, prieš apžiūrėdami mirštantįjį, jį nuvilkome. Tai buvo senas nutrintas paltas, neturintis jokios vertės. Jie kažką kalbėjo apie sentimentalius jausmus, bet tai tik plepalai.

Vis dėl to užlipau aukštyn, kad atneščiau paltą, ir kol lipau laiptais, prisiminiau, kad mirštantysis vis gniaužė paltą tarsi stengdamasis kažką užčiuopti. Atidžiai apžiūrėjau paltą, pamačiau, kad pamušalas vienoje vietoje prisiūtas kitokiais siūlais. Truputį ten praardžiau ir viduje radau nedidelį lapelį, paskui vėl rūpestingai užsiuvau panašios spalvos siūlais. Buvau labai atsargi ir nemanau, kad tie žmonės galėjo ką įtarti. Taip, nemanau, bet vis dėlto nesu visiškai įsitikinusi. Taigi nusileidau žemyn, atidaviau jiems paltą ir atsiprašiau už sutrukdymą.

- O popierėlis? - pasidomėjo mis Marpl.

- Banč atidarė savo rankinuką.

- Aš jo nerodžiau Džulianui, - tarė ji, - nes jis būtų pradėjęs mane įkalbinėti atiduoti lapelį Eklsams. Pamaniau, kad geriau jį atvešiu jums.

- Saugojimo kameros kvitas, - nustatė mis Marpl, - Padingtono geležinkelio stoties.

Jo kišenėje buvo atgalinis bilietas iki Padingtono, - tarė Banč.

---

[1] Angliškai brangenybės - jewel - skamba panašiai kaip „Džulianas".

Abiejų moterų žvilgsniai susidūrė.

- Reikia veikti, - tvirtai tarė mis Marpl. - Bet turime atsargiai. Ar nepastebėjai, Banč, kad kas nors tave sektų, kai šiandien atvažiavai į Londoną?

Sekė?! - sušuko Banč. Ar tik negalvojate...

- Galvojau, kad taip gali būti, - tarė mis Marpl. - O kai yra kokia nors galimybė, reikia imtis atsargumo priemonių. - Ji greitai pakilo. Tu čia atvažiavai, brangioji, apsimetusi, kad nori dalyvauti baltinių aukcione. Tad štai, kad būtume nuoseklios, turime eiti į aukcioną. Bet prieš išvykdamos, turime kai ką paruošti. Manau, - paslaptingai pridūrė mis Marpl, - kad artimiausiu laiku man neprisireiks mano senojo tvido palto su bebro apykakle.

Po pusantros valandos abi ledi, pavargusios ir sukaitusios, apglėbusios didelius paketus su sunkiai įgytu turtu, įžengė į nedidelį, menkai lankomą restoranėlį, turintį poetišką pavadinimą „Obels šaka“. Norėdamos atgauti jėgas, jos užsisakė po bifšteksą, pudingo ir obuolių pyrago su plakta grietinėle.

- Šitie rankšluosčiai išlaikė tikrą prieškario kokybę! - sušuko truputį šniokštuodama mis Marpl. - Be to, jie pažymėti „D“ ženklu. Tai puiku, kad Reimondo žmonos vardas Džoan. Aš juos pasidėsiu, o jei pereisiu į geresnį pasaulį anksčiau negu planuoju, tai viską jai paliksiu.

- O man tikrai labai reikėjo virtuvinių rankšluosčių, - tarė Banč. - Jie labai pigūs, nors ir brangesni už tuos, kuriuos ta rudė pačiupo man iš po nosies.

Tuo momentu į „Obels šaką“ įėjo tvarkingai apsirengusi jauna moteris. Jos veidas buvo padažytas, ryškiai švietė lūpos. Atidžiai apžvelgusi salę, lankytoja priėjo prie jų staliuko ir šalia mis Marpl padėjo kažkokį voką.

- Štai paimkite, mis, - gyvai tarė ji.

- Dėkoju jums, Gledis, - atsakė mis Marpl. - Labai ačiū.

- Malonu jums patarnauti, - tarė Gledis. - Erni kasdien kartoja: „Už viską, ką tu žinai, esi skolinga savo mis Marpl“,

- ir aš visada, visada džiaugiuosi radusi progą jums padėti, mis.

- Tokia šauni mergina, - tarė mis Marpl, kai Gledis išėjo. - Nuostabiai miela ir paslaugi.

Ji žvilgtelėjo į voką, paskui jį perdavė Banč.

- Tik būk labai atsargi, brangioji mano, - pridūrė. - Beje, sakyk, ar vis dar tebedirba Malčestere tas simpatiškas jaunas inspektorius?

- Nežinau, - atsakė Banč, - turbūt.

- Jeigu jis ten nebedirba, - pagalvojusi tarė mis Marpl, - galiu paskambinti policijos viršininkui. Tikiuosi, jis mane prisimena.

- Žinoma, jis jus prisimena, - patvirtino Banč. - Nėra žmogaus, kuris galėtų jus pamiršti. Juk jūs unikumas. - Ir ji atsistojo.

Atvažiavusi į Padingtono geležinkelio stotį, Banč nuėjo į bagažo skyrių ir pateikė saugojimo kameros kvitą. Po minutės jai padavė gerokai aptrintą seną lagaminą, ir ji su bagažu išėjo į peroną.

Grįžtant jokių nuotykių nebuvo. Kai traukinys artėjo prie Čiping Kleghorno, Banč atsistojo ir paėmė lagaminą. Vos išlipo iš vagono, kai kažkoks vyriškis prišoko prie jos, ištraukė lagaminą iš rankų ir puolė bėgti.

- Sustabdykite jį, sustabdykite! - suriko Banč. - Jis paėmė mano lagaminą!

Pagyvenęs, lėtas kontrolierius jau sumurmėjo: „Ė, ė, klausykite, ką jūs darote?“, kai stiprus smūgis į krūtinę jį nubloškė į šalį. Grobikas išbėgo į gatvę ir nėrė prie laukiančios jo mašinos. Jis sviedė lagaminą į automobilį ir jau rengėsi pats ropštis, bet tuo metu sunki ranka suspaudė jo petį, - policijos viršininko Ebelio balsas tarė:

- Kas čia darosi?

Uždususi pribėgo Banč:

- Jis pavogė mano lagaminą, - tarė ji.

- Nesąmonė! - suriko vyriškis. - Net supratimo neturiu,

apie ką ši dama kalba. Tai mano lagaminas. Ką tik su juo išlipau iš traukinio.

- Ką gi, reikia išsiaiškini, - nutarė policijos viršininkas. Jis žvelgė į Banč nejudriu buliaus žvilgsniu. Niekas nebūtų nė įtaręs, kad laisvalaikiu viršininkas ne sykį ir ilgai kalbėdavosi su misis Harmon apie tai, kaip geriau tręšti rožių krūmus mėšlu ir kaulų miltais.

- Jūs sakote, madam, kad tai jūsų lagaminas? - paklausė jis.

- Taip, - tarė Banč. - Be jokios abejonės.

- O jūs, sere?

- O aš sakau, kad jis mano.

Vyriškis buvo aukšto ūgio, juodbruvas, gerai apsirengęs. Jis kalbėjo tęsdamas žodžius, laikėsi išdidžiai. Tuo metu iš mašinos pasigirdo moters balsas:

- Žinoma, kad lagaminas tavo, Edvinai. Nesuprantu, ko nori ta moteris.

- Čia reikia išsiaiškinti, - pakartojo policijos viršinkas. - Jeigu, kaip jūs teigiate, madam, tai jūsų lagaminas, sakykite, kas ten viduje?

- Drabužiai, - atsakė Banč. - Ilgas tvido paltas su bebro apykakle, du vilnoniai megztiniai ir batukai.

- Ką gi, visai aišku, - tarė misteris Ebelas ir pasisuko į juodbruvąjį vyrą.

- Aš esu teatro kostiumininkas, - reikšmingai pareiškė jis. Lagamine guli teatrui priklausantys daiktai. Atvežiau juos čia mėgėjų spektakliui.

- Aišku, sere. Taigi atidarysime, pažiūrėsime ir išsiaiškinsime. Galime nueiti į policijos skyrių arba, jeigu skubate, grįžti į stotį ir ten atidaryti.

- Šis variantas man tinka, - sutiko juodbruvas vyras. - Be kita ko, mane vadina Mosu, Edvinu Mosu.

Misteris Ebelas su lagaminu rankoje pasuko į stotį.

- Mes tik užeisim į siuntinių skyrių, Džordžai, - tarė jis kontrolieriui. Padėjęs lagaminą ant stalo, jis paspaudė

užraktus, bet lagaminas nebuvo užrakintas. Banč ir Edvinas Mosas stovėjo iš abiejų pusių, su neapykanta žvelgdami vienas į kitą.

- Štai! - tarė policijos viršininkas, atidarydamas lagaminą.

Viduje gulėjo gerokai nutrintas ilgas tvido paltas su bebro apykakle. Jis buvo tvarkingai sulankstytas. Matėsi ir du vilnoniai megztiniai bei pora paprastų batų, kokius nešioja kaimiečiai.

- Tiksliai taip, kaip jūs sakėte, madam, - patvirtino policijos viršininkas, pasisukęs į Banč.

Niekas negalėtų teigti, kad misteris Edvinas Mosas ką nors daro ne iki galo. Jo sumišimas, jo atgaila neturėjo ribų.

- Atleiskite man! - sušuko jis. - Labai labai atsiprašau! Tikėkite aš siaubingai, baisiai suklydau. Mano elgesys buvo baisus, tiesiog nežmoniškas. - Jis žvilgtelėjo į laikrodį. - Atleiskite, aš labai skubu. Galbūt mano lagaminas liko traukinyje. - Paskutinį sykį pakėlęs skrybėlę, jis, kreipdamasis į Banč, meilikaujančiu tonu tarė: - Prašau dar sykį atleisti, madam, - ir skubiai šovė iš siuntinių skyriaus.

- Nejaugi leisite jam pabėgti? - sąmoksliniškai šnibždėdama paklausė Banč.

Misteris Ebelas mirktelėjo jai buliaus akimi.

- Toli nenueis, madam. Noriu pasakyti, kad toli nenueis nestebimas, jeigu jūs suprantate, apie ką šneku.

- O! - su palengvėjimu atsiduso Banč.

- Man skambino senoji ledi, - paaiškino misteris Ebelas, - ji juk čia buvo atvažiavusi prieš keletą metų. Šviesi jos galva, ką ir kalbėti! Bet šiandien čia įvyko šis tas rimtesnio. Nenustebsiu, jeigu mūsų inspektorius aplankys jus rytoj rytą.

Atėjo inspektorius, tas pats inspektorius Kredokas, kurį prisiminė mis Marpl. Šypsodamasis tarsi senas pažįstamas, jis pasisveikino su Banč.

- Naujas nusikaltimas Čiping Kleghorne, - žvaliai tarė jis. - Neišsiverčiame be sensacijų, misis Harmon, a?

- Su malonumu išsiversčiau, - atsakė Banč. - Ar atėjote, kad mane išklausytumėte, ar pats norite man kai ką dėl įdomumo papasakoti?

- Pirmiausia šį tą papasakosiu. Pradėsiu nuo to, kad misteris ir misis Ekslai jau kurį laiką yra sekami. Esama pagrindo manyti, kad jie dalyvavo keliuose apiplėšimuose, įvykdytuose šiuose kraštuose. Antra, nors misis Ekls iš tikrųjų turi brolį, kurio pavardė Sendburnas ir kuris neseniai grįžo namo, - mirštantysis, tas, kurį radote bažnyčioje, buvo ne jis.

- Žinojau, - tarė Banč. - Pirmiausia todėl, kad jo vardas buvo Volteris , o ne Viljamas.

Inspektorius linktelėjo:

- Jį vadino Volteriu Sent-Džonu, jis prieš tris dienas buvo pabėgęs iš Čaringtono kalėjimo.

- Žinoma, - tyliai sau tarė Banč, - policija jį vijosi, todėl vargšelis ieškojo slėptuvės bažnyčioje. - Paskui paklausė: - O kokį nusikaltimą jis buvo padaręs?

- Kad jums atsakyčiau, turiu pradėti iš toli. Tai paini istorija. Prieš keletą metų miuzikhole pasirodydavo gana žinoma šokėja, bet jūs apie ją vargu ar girdėjote. Jos geriausias numeris buvo paimtas iš „Tūkstančio ir vienos nakties“ ir vadinosi „Aladinas stebuklingoje oloje“. Jos labiau negu atviras kostiumėlis žvilgėjo nusagstytas netikrais brangakmeniais.

Kiek žinau, ji neturėjo ryškesnio talento, bet buvo, sakykime, labai patraukli. Šiaip ar taip, vienas Azijos princas stipriai ja susižavėjo. Jis dovanojo jai daugybę dovanų, tarp jų ir puikius smaragdo karolius.

- Radžos giminės brangenybės? - triumfuodama sušnibždėjo Banč.

Inspektorius Kredokas kostelėjo.

- Ne, visai šiuolaikiški, misis Harmon. Jų romanas

tęsėsi ne itin ilgai, nes netrukus jo aukštybės dėmesį patraukė viena kino žvaigždė. Beje, jos įgeidžiai jam kainavo kur kas brangiau.

Ziubeida - toks buvo jos vardas scenoje - nesiskyrė su savo karoliais, bet vis viena kažkas juos pavogė. Jie dingo iš jos persirengimo kambario, ir policija ilgai manė, kad ji pati suvaidino vagystę. Būna, žinote, ir taip. Kartais taip elgiamasi dėl savireklamos, kai kada ir dėl blogesnių dalykų.

Karoliai taip ir neatsirado, bet tyrimo metu policijos dėmesį patraukė tas pats Volteris Sent-Džonas. Tai buvo išsilavinęs ir puikiai išauklėtas žmogus, dirbęs juvelyru vienoje abejotinoje firmoje, kuri kėlė įtarimą, kad superka vogtas brangenybes.

Buvo įrodymų, kad pradingę karoliai perėjo per jo rankas; bet jį teisė ir pasodino į kalėjimą už kitą tos firmos suktybę. Sent-Džonas jau beveik buvo atsėdėjęs savo laiką, todėl jo pabėgimas atrodė nepaaiškinamas.

- Bet kodėl jis atvažiavo kaip tik čia? - paklausė Banč.

- Mes irgi labai norėtume tą suprasti, misis Harmon. Sekimas parodė, kad jis pirmiausia nuvažiavo į Londoną, kur neužėjo nė pas vieną ankstesnį pažįstamą, bet aplankė pagyvenusią moterį, tokią misis Džekobs, kuri anksčiau buvo teatro kostiumininkė. Ši atsisakė ką nors pasakoti apie Sent-Džono pasirodymo priežastis, bet kiti to namo gyventojai pranešė, kad išeidamas jis nešėsi lagaminą.

- Suprantu, - tarė Banč.- Jis paliko lagaminą Padingtono geležinkelio stoties saugojimo kameroje, o paskui atvažiavo čia.

- Tuo momentu, - tęsė inspektorius Kredokas, - Eklsas ir žmogus, kuris save vadina Edvinu Mosu, jau sekė jo pėdomis. Nėra abejonės, jie gviešėsi lagamino. Jie matė, kaip Sent-Džonas sėdo į autobusą, o paskui, turbūt aplenkę jį automobiliu, aukos laukė čia, prie autobusų stotelės.

- Jį nužudė? - paklausė Banč.

- Taip, - atsakė Kredokas. - Šovė į jį. Revolveris priklauso

Eklsui, bet šovė, mano nuomone, Mosas. O štai ką, misis Harmon, mes norime sužinoti: kur tikrasis lagaminas, kurį Volteris Sent-Džonas paliko Padingtono stotyje?

Banč nusijuokė:

- Manau, kad šiuo metu teta Džein jau gavo jį. Tai buvo jos planas. Ji pasiuntė savo buvusią kambarinę į Padingtoną, kad saugojimo kameroje padėtų keletą jos daiktų. Apsikeitėme kvitais. Aš gavau jos lagaminą ir grįžau čia traukiniu. Džein numatė, kad bus bandoma jį iš manęs atimti.

Šį sykį nusijuokė Kredokas.

- Taip ji ir pasakė, kai mums paskambino. Dabar važiuoju į Londoną, kad su ja susitaikyčiau. Gal norite važiuoti su manimi, misis Harmon?

- Ką gi, - pagalvojusi tarė Banč. - Ką gi, labai puiku. Praėjusią naktį man ėmė skaudėti dantį, todėl būtų ne pro šalį nuvažiuoti į Londoną pas dantų gydytoją ar ne?

- Be abejonės, - pritarė inspektorius.

Mis Marpl nukreipė žvilgsnį nuo inspektoriaus Kredoko prie kupino laukimo Banč Hormon veido. Lagaminas gulėjo ant stalo.

- Žinoma, aš jo neatidariau, kol nebus oficialių asmenų, - tarė senoji dama. - Man nė motais pažiūrėti. Be to, - pridūrė su valiūkiška, grynai Viktorijos laikų šypsena, - jis užrakintas. - Ar galite įspėti, kas ten viduje, mis Marpl? - paklausė inspektorius.

- Sakyčiau, - nesuabejojo mis Marpl, - kad ten guli teatrinis Ziubeidos kostiumas. Ar nepraverstų jums kaltas, inspektoriau?

Kaltas pravertė. Lagamino dangtis atšoko, ir abi moterys nepajėgė sulaikyti nuosabos šūksnių. Sklidusi pro langą saulės šviesa pliekste nupliekė tūkstančiais liepsnų raudonus, mėlynus, žalius ir oranžinius brangakmenis.

- Aladino ola, - priminė mis Marpl. - Žėrintys įvairiaspalviai akmenys, puošiantys šokėjos kostiumą.

- Taip, - tarė inspektorius, - ar, jūsų nuomone, šie blizgučiai verti, kad dėl jų nužudytum žmogų?

- Manau, kad Ziubeida buvo protinga moteris, - susimąsčiusi tarė mis Marpl. - Ar ji jau mirusi, inspektoriau?

- Taip, prieš trejetą metų.

- Jai priklausė brangūs smaragdo karoliai, - tęsė mis Marpl. - Ji išėmė iš to vėrinio brangakmenius ir jais papuošė savo teatrinį kostiumą. Žiūrovai, be abejo, manė, kad tai spalvoto krištolo gabalėliai. Be to, ji visiems rodydavo dirbtinius karolius, kuriuos ir pavogė. Nieko nuostabaus, kad jie visam laikui taip ir dingo. Vagis greit suprato, kad brangakmenys dirbtiniai.

- Čia kažkoks vokas, - tarė Banč praskleisdama žvilgančius brangakmenius.

Inspektorius Kredokas iš voko išėmė du lapus popieriaus, panašius į oficialius dokumentus. Jis garsiai perskaitė:

- „Volterio Edmundo Sent-Džono ir Meri Mos vedybų liudijimas" Toks buvo Ziubeidos vardas.

- Vadinasi, jie buvo vedę, - tarė mis Marpl. - Aišku.

- O kas kitame popieriuje? - paklausė Banč.

- Tai dukters Džeul gimimo liudijimas.

- Džul? - sušuko Banč. - Dieve mano, žinoma, kad Džeul! Džil! Dabar suprantu, kodėl jis važiavo į Čiping Kleghorną. Štai ką jis bandė man pasakyti: Džeul! Mūsų kaime gyvena Mendai; jie augina mažą mergaitę. Ją labai myli, rūpestingai globoja lyg tikrą dukrą. Taip, dabar prisimenu, jos vardas Džeul, tik Mendai ją vadina Džil.

Prieš savaitę misis Mendi gavo širdies smūgį, o jos vyras susirgo plaučių uždegimu. Juo abu nori išvežti į ligoninę. Aš kaip tik ruošiausi Džil paieškoti padorios šeimos, kur galėčiau ją priglausti.

Neleisiu jos uždaryti į prieglaudą. Matyt, kažkaip šios žinios pasiekė kalėjime jos tėvą, ir jis pabėgo. Jam pavyko paimti lagaminą iš senos kostiumininkės, kurį jį saugojo. Jeigu brangenybės iš tikrųjų priklausė Ziubeidai, tai jas, matyt, bus galima skirti mergaitei išlaikyti.

- Visiškai pritariu, misis Harmon.

- Ačiū Dievui, grįžai, brangioji, - tarė pastorius Džulianas, džiaugsmingai atsidusęs. - Kai tavęs nėra namuose, misis Bert visada būna rūpestinga, bet šiandien pusryčiams man davė tikrai keistus žuvies kotletus. Nenorėjau jos įžeisti ir atidaviau kotletus katinui, bet jis irgi neėdė, taigi turėjau juos išmesti pro langą.

- Mūsų katinas, - tarė Banč glostydama savo numylėtinį, - labai išrankus, ypač žuvų atžvilgiu. Aš dažnai jam sakau, kad negalima būti tokiam reikliam. - Katinas pritariančiai murkė, priglaudęs galvą prie jos kojos.

- O kaip tavo dantis, brangioji? Parodei dantistui?

- Taip, - atsakė Banč, - ne itin ir skaudėjo. Vėl aplankiau tetą Džein...

- Mieloji mūsų senelė, - tarė Džulianas. - Tikiuosi, ji dar laikosi?

- Kuo puikiausiai, - pašaipiai atkirto Banč.

Kitą rytą, pasiėmusi šviežių chrizantemų, Banč nuėjo į bažnyčią. Saulės spinduliai vėl liejosi per langą, ir Banč, nušviesta džiaugsmingų šviesos srautų, sustojo prie altoriaus laiptelių. Tyliai tarė:

- Su jūsų mergaite viskas bus gerai. Prižadu, aš pati žiūrėsiu. Ji sutvarkė bažnyčią, paskui atsiklaupė ir pasimeldė, prieš grįždama namo ir imdamasi susikaupusių per dvi dienas reikalų.

Apie autorę

Agata Kristi (1890 - 1976) - „Detektyvo karalienė" - šiame žanre triūsė daugiau kaip penkiasdešimt metų. Jos plunksnai priklauso daugiau negu aštuoniasdešimt romanų ir apsakymų rinkinių.

Jaunystėje dirbdama vaistininke, ji išstudijavo vaistus ir nuodus. Kartu su antruoju vyru, anglų archeologu Melounu, ji ne sykį dalyvavo senovės miestų kasinėjimuose, buvojo Egipte ir kitose šalyse. Visos šios žinios atsispindi kūriniuose.

Skaitytojui pateikiamuose trijuose ankstyviausiuose apsakymuose pasirodo mėgstami Agatos Kristi herojai: Erkiulis Puaro, kapitonas Hastingsas ir mis Marpl. Jų ji niekada neužmiršo. Jie nuolat veikia žinomiausiuose Kristi romanuose, apsakymuose ir pjesėse, juos jau daugiau kaip septyniasdešimt metų pažįsta visas pasaulis.

Turinys

Faraonų kapo paslaptis 3
Karališkojo rubino pagrobimas 20
Šokėjos karoliai 70
Apie autorę 92

Serija „Diližanas“

Agata Kristi
FARAONŲ KAPO PASLAPTIS
Nuotykių apsakymai

Vertė Vyt. Venclova
Redaktorius Vyt. Venclova
. **Dailininkas** V. Neimantas
Tech. redaktorius J. Sazanskis
Korektorė E. Garliauskienė

Duota rinkti 1991.01.28. Pasirašyta spaudai 1991.02.15. Formatas 62x84/16. Popierius ofsetinis. Garnitūra TmsRmn, 10 punktų. Ofsetinė spauda. 4,32 sąl. sp. l. Leidinys Nr. 32. Užs.334 . Tiražas 50 000 egz. Kaina 3 rb. „Oriento“ leidykla, 233043 Kaunas, Automobilistų 18-34. SL-438. Spausdino SLVS, 232000 Vilnius, Dariaus ir Girėno 39.